NÕO VALLA LEHT

NR 4 (256)
APRILL 2019

Avaneb omaalgatuse fondist toetuse taotlemise voor *lk 2*
Nõo valla veebilehel on avatud e-teenuste keskkond *lk 3*
Loodusmajas oli külaliseks Joosep Matjus *lk 3*
Vabadussõja mälestusmärgid Nõo Püha Laurentsiuse kirikus *lk 4*
Lasteaialood: Emakeelepäeva tähistamisest lasteaedades *lk 5*
VVV SA 20 tegevusaastat *lk 6*
Nõo päevakeskus — 20 *lk 6*
Janno Puuseppa *koputused lk 7*

Nõo vald 80 — pidumõtted laulus, tantsus ja vahelelugemistes

Publiku ja valla laulurahva ühendkoori ühislaulmist saatis puhkpilliorkester Popsid. Seda kooslust oli dirigeerimas puhkpilliorkestri juhendaja Kätlin Virgo. *6 x foto: LIIA SIREL*

Nõo vald tähistas 1. aprillil Nõo Spordihoones 80. sünnipäeva, peo keskmes oli Nõo laulu- ja tantsulugu läbi aastakümnete.

Pidulik kontsertaktus algas lippude sissetoomise ja rongkäiguga. Puhkpilliorkestri Popsid muusika saatel sisenesid saali lava eest läbi astudes Nõo valla laulu- ja tantsurühmad.

Nõo Spordihoonesse kogunenud saalitäie rahvast häälestasid peolainele õhtujuhid Mikk Sügis ja Andri Viinalass, kes tuletasid esmalt kõigile meelde, et meil on kogunisti kolm sünnipäevalast: aastal 2019 saab Eesti laulupidude traditsioon 150-aastaseks, lisaks sellele toimus 85 aastat tagasi esimene tantsupidu ja 1. aprillil sai Nõo vald 80-aastaseks.

Pidupäevakõne pidas Nõo vallavolikogu liige Mart Raudsaar, kes rääkis, et temalt on viimasel ajal palju küsitud: mis meist saab? kas eesti jääb püsima? kas tuleb sõda? kas tulevad taas halvad ajad? „Küsimustele vastamiseks on hea minna ajalukku ja küsida nõu meie esivanematelt," sõnas Raudsaar. „Meil on õppida esinevanematelt seda, et olenemata aegadest, kui rasked need ka on, kui on vundament ja kindlus, millele toetuda, siis saame hakkama kõigega. Selleks vundamendiks on perekond, kogukond ja töökas eestlane. Me peaksime hoidma kokku ja hoiduma mõttetust näägutamisest ning kemplemisest."

Raudsaar rõhutas: „Tänasel pidupäeval on meil põhjust olla rõõmsad, et me oleme suutnud vältida sellised võitlusi, kemplemist ja mõttetuid nägelemisi. On erinevaid arvamusi, mis on loomulik, aga me kõik ajame ühist asja — meie oleme andnud oma panuse selleks, et Nõo vald näeks sajandat ja miks mitte ka kahesajandat aastapäeva."

Pidupäeval pakkusid külalistele mõnusat meelelahutust Nõo valla lauljad ja tantsijad. Esinesid Tuule Remsel ja Liis Viinalass, Nõo kiriku meesansambel, Nõo muusikakooli saksofoniõpilased, segakoor Vega, Nõo reaalgümnaasiumi segakoor ja rahvatantsu segarühm, Nõo põhikooli poisteakoor, lastekoor ning poiste ja tüdrukute rahvatantsurühm, Nõo kiriku koor ja Nõo koor. Ühise tantsuga astusid üles Nõo naiste tantsurühmad Madelin, Tähetar ja Elulõng ning segarühm Nõo Vana Tantsu Klubi.

Õhtujuhid pikkisid esinemiste vahele Juhani Püttsepa spetsiaalselt pidupäevaks kirja pandud tantsu- ja lauluajaloo lugusid, mis haakusid etteastetega. Lugude taustaks sai jälgida meeleolukat slaidide esitlust lava kõrvale paigutatud kahelt ekraanilt, mis andis muheda emotsiooni õhtujuhtide ettekantud tekstidele.

Emotsioonikullast peotuju kiskus järjest ülespoole puhkpilliorkester Popsid, kelle muusikalised palad lummasid kohaletulnud külalisi.

Pidukontserdi lõpetas Raimund Kulli tuntud marsiloo „Kodumaa" ühislaulmine koos publiku ja valla laulurahva ühendkooriga. Laulu saatis puhkpilliorkester Popsid. Seda suurepärast kooslust dirigeeris Popside juhendaja ja meie Nõo muusikakooli direktor Kätlin Virgo.

Laulusõnad olid videoprojektori abil lava kahel poolel asuvatele ekraanidele kuvatud, nii et igaüks võis kaasa laulda. Pidulik tunne valdas mind ning hing hõiskas, kui ekraanilt pingsalt laulusõnu jälgides kaasa ümisesin, tundsin end osakesena koorist.

Nõo vallavolikogu esimees Krista Kvarnström ja vallavanem Rain Sangernebo jätkasid kontsertaktust piduliku tänutseremooniaga. Tänati imeilusa ja kõrgel kunstilisel tasemel teostatud kontserdi eest ning tunnustati esinenud kollektiivide juhendajaid, lavastuses osalejaid ja teostajaid. Lillekimbu ja aplausi pälvis kultuurispetsialist Viivi Kütt, kes oli ürituse peakorraldaja.

Tartumaa Omavalitsuste Liidu esindajad arendusnõunik Sven Tobreluts ja kultuurinõunik Astrid Hallik õnnitlesid Nõo valda sünnipäeval ja andsid vallavanem Rain Sangernebole üle suusa. Ikka selle puhul, et Nõo vald nii hästi haldusreformist läbi libises. Peokülalised tervitasid kingi üleandmist marulise aplausiga, mis räägib taaskord Nõo valla rahva ühtehoidmisest.

Nagu sünnipäevale kohane, pakuti külalistele ka torti ja kohvi. Pidupäevalaua olid saali katnud Soolo kohviku usinad tüdrukud.

Õhtu jätkus muusikaga ja rahva ette astus menulaulik Rolf Roosalu. Muusikagurmaanid said nautida popmuusiku repertuaari ja kaasa laulda meile kõigile tuntud hittlugusid, mis taas ja taas publiku tunnustava tänuaplausi pälvisid.

Rolf lõpetas oma etteaste üheslaulmisega ja külalistega koos tuli ettekandele Alo Matiiseni muusikapala „Eestlane olen ja eestlaseks jään".

Pidupäeva lõpetuseks tervitati Nõo valda 80. sünnipäeva puhul võimsa ilutulestikuga. Rahvas juubeldas saluudipaukude saatel ja soovis „head uut aastat!".

Suure finaali järel olid emotsioonid nii laes, et koduteel ei tahtnud jalad maad puudutadagi.

Palju õnne, Nõo vald!

LIIA SIREL
avalike suhete spetsialist

Nõo valla laulu- ja tantsurühmad rongkäigus sisenemas valguselillelisse peosaali.

Õhtujuhid Mikk Sügis (vasakul) ja Andri Viinalass häälestasid rahva peolainele.

Menulaulik Rolf Roosalu (paremal) esituses kõlasid meile kõigile tuntud lood, mida sai kaasa laulda.

Nõo muusikakooli saksofoniõpilased esinesid koos juhendaja Elle Fuchsiga.

Tuule Remsel koos õpetaja Liis Viinalassiga esitasid laulu kassist nimega Kati.

vallavolikogus

Nõo Vallavolikogu istung toimus 21. märtsil.

1. Nõo valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2019–2030 kinnitamine.

Ettekandja Sven Tarto sõnade kohaselt valmis Nõo valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kava 2019–2030 Emajõe Veevärgi ja Nõo vallavalitsuse koostöös. Arengukava oli tutvustatud arengukomisjoni koosolekul ning see oli läbinud avalikustamise. Arengukava on jagatud lühi- ja pikaajaliseks tegevuseks, millest esimene on jätkuvalt aleviku joogivee hea kvaliteedi tagamine, Nõo aleviku reoveepuhasti rekonstrueerimine või alternatiivina kaalumisel võimalus vee juhtimiseks Elva reoveepuhastisse ning uue puurkaevu rajamine koos veetöötlusseadmetega Hariduse tänava piirkonda. Pikaajalise tegevusena on arengukavas planeeritud rajada Meeri küla suvilate piirkonda reoveekogumisala ja ühisveevärk.

Arengukava kohaselt on piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine ette nähtud liitumistasude alusel. Arengukavas on prognoositud vee hinna tõus, mis on arvestatud tänaseks teadaolevaid andmeid kasutades. Hetkel kehtiv vee hind kinnitati 2013. aastal.

Volikogu liikmete ja kohaletulnud külaliste küsimustele andsid vastused Sven Tarto ja AS Emajõe Veevärk juhatuse liige Andrus Aruhein.

Volikogu otsustas anda välja määruse „„Nõo valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2019–2023“ kinnitamine“.

2. Nõo vallas Nõo alevikus asuvate Voika tn 18, Voika tn 18a, Lao tn 5 ja Lao tn 9 katastriüksuste ja nende lähiala detailplaneeringu algatamine.

Sven Tarto andis teada, et AS Nõo Lihatööstus on esitanud taotluse algatada eelpool loetletud katastriüksuste ja nende lähiala detailplaneering. Planeeringuala suuruseks on 5,6 ha. Detailplaneeringu eesmärgiks on moodustada antud maa-alale viis krunti ja määrata ehitusõigus olemasoleva hoone laiendamiseks ning uusehitiste korruselamute ja abihoonete püstitamiseks. Esmane eesmärk AS Nõo Lihatööstusel on tootmise laiendamine ja elamute rajamine. Kavatsetav detailplaneering on kooskõlas kehtiva valla üldplaneeringuga.

Volikogu võttis vastu otsuse „Detailplaneeringu algatamine“.

3. Ülesannete delegeerimine vallavalitsusele.

Ettekandja oli sotsiaalosakonna juhataja Ene Mölter. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimused otsustab omavalitsusüksuse nimel volikogu, kes võib nende küsimuste lahendamise volitada vallavalitsusele. Käesoleva ajani kehtib Nõo Vallavolikogu 26.05.2016 määrus nr 51 „Lastekaitseseaduse ja sotsiaalhoolekande seadusega kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud küsimuste lahendamise delegeerimine vallavalitsusele“. Riigilõivuseadusest ja liiklusseadusest tulenevaid ülesandeid vallavalitsusele praegu kehtivas määruses delegeeritud ei ole. Ettepanek oli delegeerida vallavalitsusele sotsiaalhoolekandeseaduses, lastekaitseseaduses, riigilõivuseaduses ja liiklusseaduses sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse igapäevatööga seonduvate ülesannete lahendamine. Volikogu otsustas anda välja määruse „Kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud ülesannete delegeerimine vallavalitsusele“.

4. Ülevaade Nõo lasteaia rekonstrueerimisest ja selle rahastamiseks vajalikest tegevustest.

Vallavanem Rain Sangernebo tegi lühikese ülevaate seni läbiviidud tegevustest. Lasteaia rekonstrueerimise hange läheb oodatust kallimaks, mis tähendab vajadust võtta täiendavat laenu. Eelarvekomisjon peab laenuküsimuse läbi arutama ja selle heaks kiitma ning pärast seda tuleb teema arutusele volikogus. Sven Tarto lisas, et hange ei ole veel lõppenud ja hindamine on pooleli. Kuna lasteaeda on remonditud osade kaupa, peab olema valmis võimalikeks üllatusteks. Sellised tööd, mis segaksid laste olemist lasteaias, loodetakse ära teha suvekuudel.

5. Ülevaade Nõo Põhikooli hoolekogu tegevusest.

Ülevaate hoolekogu tegevusest andis volikogu esindaja Hille Laos. Esimesel koosolekul valiti hoolekogu esimees, aseesimees ja sekretär, arutati kodukorra ja õppekava muutmist, pikapäevarühma töökorraldust ja konkursi läbiviimise tingimusi vabade ametikohtade täitmiseks. Direktor andis ülevaate 2019. aasta eelarve projektist ja käimasolevatest konkurssidest ning edastas info lennupõhise õppe ja arengukava seminari toimumise kohta. Märtsikuu koosolekul tutvustati arengukava koostamise hetkeseisu. Arengukava peaks valmis saama aprillis. Anti ülevaade koolis korraldatud evakuatsiooniõppusest ja eripedagoogi leidmiseks korraldatud konkurssidest, arutati koolivormi teemat, ujumisõppega seonduvat ja õpetajate palgateemat.

6. Vallavalitsuse ja volikogu juhatuse informatsioon.

Vallavanem andis teada, et Nõo vallale on eraldatud ettevõtlusega seotud tee ehitamise toetuseks 47 005 eurot Voika tänava rekonstrueerimiseks. Plaanis on rekonstrueerida Voika tänava lõik Veski tänava otsast kuni Lao tänavani, lisaks rajatakse osaliselt ka tänavavalgustus. Peagi toimub kohtumine SW Energia esindajatega, et hakata läbi rääkima võimalusi trassi viimiseks keskkatlamajast kooli katlamaja poole. Äsja oli lõppenud kohtumine Maanteeametis, kus arutusel oli Voika oja ülesõit, mis hõlmaks kõnniteed, sõiduteed ja ka rajatavat kergliiklusteed. EELK Nõo koguduse esindajatega kohtumisel oli teemaks tankla rajamine ning Martin Lipu tänava väljaehitamise ja vallale üleandmise võimalused.

Märtsi algul toimus koosviibimine Laguja küla esindajatega, kus arutati Laguja koolimaja ja Etsaste depooga seonduvat. Praeguseks on tellitud hinnang koolimajale, et seda oleks võimalik võõrandada. Depoo rentnikuga lõpeb leping maikuus. Vallavanem andis teavet tulekahjus kannatada saanud korteri remondist Solbal. Rõõm oli tõdeda, et vabariigi aastapäeval sai ühena kolmest Tartumaa kõrgeima tunnustuse akadeemik Jaan Einasto.

1. aprillil algusega kell 18 toimub spordihoones Nõo valla 80. sünnipäeva tähistamine.

Volikogu järgmine istung toimub 25. aprillil.

KRISTA KVARNSTRÖM
vallavolikogu esimees

vallavalitsuses

Vallavalitsuse tegevusest märtsikuul

Iganädalastel vallavalitsuse istungitel anti välja korraldusi vallavalitsuse pädevuses olevates küsimustes ja korraldati muid vallaelu küsimusi.

Istungite protokollid ja avalikustamisele kuuluvad korraldused on avatavad Nõo valla veebilehel aadressiga www.nvv.ee.

Ehitusküsimustes otsustati

— anda ehitusluba:

* Tamsa külas asuvale Kaasiku katastriüksusele abihoone püstitamiseks,

* Nõo alevikus Vana-Nõo tn 5 asuvale kinnistule abihoone püstitamiseks;

— anda projekteerimistingimused Luke külas asuvale Metsasääre kinnistule üksikelamu ja abihoone püstitamise projekteerimiseks.

Maaküsimustes otsustati

— määrata

* Nõo munitsipaalomandisse antavatele maa-aladele järgmised koha-aadressid ja sihtotstarbed:

- Nõo alevikus asuvale *ca* 0,68 ha suurusele maa-alale määrata koha-aadressiks A. Lätte tn 1a, Nõo alevik, Nõo vald, Tartu maakond, ja sihtotstarbeks üldkasutatav maa,

- Nõo alevikus asuvale *ca* 4,00 ha suurusele maa-alale määrata koha-aadressiks Oja, Nõo alevik, Nõo vald, Tartu maakond, ja sihtotstarbeks üldkasutatav maa;

* Nõo vallas Kääni külas asuva Metsanurga katastriüksuse jagamise käigus tekkivate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed alljärgnevalt:

- Nõo vald, Kääni küla, Nurgapõllu, sihtotstarve maatulundusmaa,

- Nõo vald, Kääni küla, Laanenurga, sihtotstarve maatulundusmaa,

- Nõo vald, Kääni küla, Metspõllu, sihtotstarve maatulundusmaa,

- Nõo vald, Kääni küla, Metsanurga, sihtotstarve maatulundusmaa;

* Nõo vallas Vissi külas asuva tee teenindamiseks vajaliku maa suuruseks *ca* 0,06, koha-aadressiks määrata Toominga tee, Nõgiaru küla, Nõo vald, Tartu maakond, ja sihtotstarbeks transpordimaa;

— taotleda kinnisasjadele Nõo valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmist. Isikliku kasutusõiguse seadmine toimub teemaadele jalgratta- ja jalgtee rajamiseks. Isiklik kasutusõigus seatakse tähtajatuna;

— seada Telia Eesti AS kasuks avalikes huvides vajaliku sideehitise talumise kohustuse kehtestamiseks sundvaldus Nõo vallas Vissi külas asuvatele teedele ja tänavatele.

Tehnorajatise talumiskohustus seatakse sideehitise ehitamiseks, remontimiseks, korrashoiuks, hooldamiseks, asendamiseks ja muul viisil kasutamiseks sidevarustuse tagamise eesmärgil avalikes huvides.

Keskkonnaalastes küsimustes otsustati

— lugeda jäätmeveoga liitunuks korraldatud jäätmevaldajad alljärgnevatelt kinnistutelt:

* Tõravere alevik, Jõeääre,
* Nõo alevik, Pihlaka tn 3,
* Meeri küla, Lootuse,
* Illi küla, Allika vkt 10,
* Illi küla, Vikerkaare vkt 1,
* Keeri küla, Kaseoja,
* Vissi küla, Pirnaku vkt 16,
* Illi küla, Allika vkt 12,
* Voika küla, Lepaoja vkt 3,
* Illi küla, Allika vkt 9,
* Voika küla, Vati,
* Illi küla, Allika vkt 8;

— lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks olmejäätmete valdajad aadressidelt:

* Nõo vald, Tamsa küla, Reisa,
* Vissi küla, Vahe vkt 13.

Üldküsimustes otsustati

— kehtestada Nõo Muusikakooli lapsevanema poolt makstavaks õppetasuks põhi- ja huviõppes alates uuest õppeaastast 30 eurot kuus;

— eraldada:

* spordiklubile Altia toetust 300 eurot 22. aprillil 2019 Nõo Spordihoones korraldatava 7. Nõo judoturniiri kulude katteks,

* Nõo Ratsaklubile 300 eurot Eesti Ratsaspordi Liidu rahvuslike karikavõistluste korraldamiseks Järiste külas Ecu tallides:

27. aprillil 2019 „ECU SPRING DRESSAGE“ (koolisõit),

25. mail 2019 „ECU SPRING JUMPING“ (takistussõit),

* iluuisutamisega tegelevale noorele 280 eurot osalemiseks Rahvusvahelise Uisuliidu ning Tšehhi Uisuliidu korraldatavas rahvusvahelises noorte iluuisutamise laagris Ostravas, mille esimene etapp toimub 07.05.2019–11.05.2019 ja teine etapp 29.07.20190–10.08.2019;

— kuulutada välja konkurss „Nõo valla Omaalgatuse Fondist rahalise toetuse taotlemine“ (täpsem teave allpool).

AIRA LAUL
vallasekretär

Avatud on Nõo valla Omaalgatuse Fondist rahalise toetuse taotlemise voor

Nõo Vallavalitsus kuulutab välja konkursi „Nõo valla Omaalgatuse Fondist rahalise toetuse taotlemine“.

Nõo valla Omaalgatuse Fondist (edaspidi: NOF) rahastatakse projekte valla 2019. aasta eelarves selleks eraldatud summa ulatuses.

Toetust on võimalik taotleda projektidele, milles kavandatavad tegevused leiavad aset Nõo vallas või on muul viisil seotud Nõo vallaga:

1) füüsilistel isikutel s.h huvigrupil, huviringil, seltsingul, õpilasrühmal (klassil) jne;

2) mittetulundusühendustel, sihtasutustel.

NOF eesmärkideks on:

1) omaalgatuse ja kohaliku initsiatiivi tugevdamine valla probleemide lahendamisel;

2) vallaelanike ühistegevuse toetamine;

3) vallaelanike ideede rakendamine valla arengu hüvanguks;

4) valla arengu hoogustamine uuenduslike projektide realiseerimise kaudu.

Taotleja omaosalus projektis on vähemalt 10%. Omaosalus võib olla mitterahaline (taotlejapoolne tööpanus jms). Toetuse saajaga sõlmib Nõo Vallavalitsus kirjalikult Projekti teostamise lepingu.

Taotluste esitamise tähtaeg on 25. aprillil 2019 kell 16.00.

Taotluse saab esitada:

1) e-posti aadressile vald@nvv.ee;

2) läbi Nõo valla veebilehe teenuste-toimingute keskkonna;

3) tuua paberkandjal Nõo Vallavalitsuse kantseleisse.

Märksõnaks ümbrikule või e-kirja pealkirjaks märkida „NOF“.

Rahalise toetuse saamiseks esitab taotleja vormikohase taotluse, mis on leitav Nõo valla veebilehel: nvv.kovtp.ee/blanketid1 või läbi Nõo valla teenuste ja toimingute keskkonna: nvv.kovtp.ee/omaalgatuse-fond.

NÕO VALLAVALITSUS

Elektroonikajäätmete kogumisringile registreerimine

Maikuus on võimalik tasuta üle anda suuremõõtmelisi elektroonika-jäätmeid, nagu näiteks pliit, külmkapp, pesumasin, teler.

Huvilistel palume **hiljemalt 26. aprilliks** teatada vallavalitsusele (merike@nvv.ee, tel 745 5332) äraantava elektroonika loetelu, asukoht ning kontaktisiku telefoninumber. Pärast registreerimise aja lõppemist anname kõigile huvilistele teada kogumisringi toimumise täpse kuupäeva. Äraviimise päevaks peavad jäätmed olema toodud kas ukse või värava juurde, kuhu on suuremale veokile tagatud ligipääs.

JÄÄTMEJAAM

Selli tn 19, Tartu, avatud E–R 10–18 ja L–P 10–16

Tartu linnas Selli tn 19 (endine Turu tn 49) asuvas jäätmejaamas võetakse **Nõo valla elanikelt tasuta** vastu **ohtlike jäätmeid** (akud, patareid, värvi- ja ravimijäätmed, päevavalguslambid jms), **suurjäätmeid, elektroonikajäätmeid** (külmikud, telerid jms), **vanametalli, vanapaberit, plasti, pakendijäätmeid, töötlemata puitu, tekstiil.**

Tasu eest võetakse elanikelt vastu biolagunevaid aiajäätmeid (12 €/t), ehitusjäätmeid ja klaasi (81,60 €/t), bioloogiliselt mittelagunevaid aia- ja haljastusjäätmeid (48 €/t) ning eterniiti (81,60 €/t).

Täiendav info jäätmejaama telefonil 738 6700 või 524 1544.

pane tähele!

Taotle hajaasustuse programmist tuge

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud alates 11. märtsist ja taotluste esitamise tähtpäevaks on 13. mai 2019.

Hajaasustuse programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele inimestele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades.

Toetatakse kodumajapidamiste **veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide** ja **juurdepääsuteedega** seotud tegevusi. Juhul kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka **autonoomsete elektrisüsteemidega** seotud tegevusi.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad järgmistele nõuetele:

- ❑ taotleja elab alaliselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb;
- ❑ taotleja elukoht on ka rahvastikuregistri andmete kohaselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb (vähemalt alates 1. jaanuarist 2019).

Projekti maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Hajaasustuse programmi programmdokumendi ja taotlusvormid leiate Nõo valla ja Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt.

NÕO VALLAVALITSUS

Planeeringuteade

Nõo Vallavolikogu algatas 21. märtsi 2019 otsusega nr 65 Nõo vallas Nõo alevikus asuvate Voika tn 18, Voika tn 18a, Lao tn 5 ja Lao tn 9 katastriüksuste ja nende lähiala detailplaneeringu ning kinnitas detailplaneeringu lähteseisukohad. Planeeritava ala pindala on ca 5,6 ha.

Detailplaneeringu eesmärgiks on moodustada maa-alale 5 krunti ja määrata ehitusõigus olemasoleva hoone laiendamiseks ning uusehitiste (korruselamud ning abihooned) püstitamiseks. Detailplaneering on kooskõlas Nõo valla üldplaneeringuga. Uuringute vajadus puudub.

Nõo Vallavalitsuse telefonid ja vastuvõtuajad

Kantselei	513 9123
Kantselei, vallavanem	745 5108
Vallasekretär	745 5303
Sekretär-registripidaja	745 5335
Sotsiaalosakonna juhataja	745 5475
Sotsiaaltööspetsialist	745 5004
Lastekaitsespetsialist	742 6144
Avalike suhete spetsialist	745 5005
Ehitus- ja majandusosakonna juhataja	745 5332
Keskkonnaspetsialist	745 5332
Ehitusspetsialist	745 5504
Arenguspetsialist	745 5434
Maaspetsialist	745 5434
Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja	748 0639
Finantsjuht	745 5002
Finantsosakond	745 5360, 745 5003

Vastuvõtuajad: T kl 9–12 ja 13–16; R kl 9–12

Vallavolikogu esimehe vastuvõtuaeg teisipäeval kl 15.15–16.00 vallamajas.

pane tähele!

Nõo valla veebilehel on avatud elektrooniline teenuste ja toimingute keskkond

Alates märtsikuust on elanikel võimalus suhelda vallaga e-keskkonna vahendusel. E-vormid on loodud taotlustele, avaldustele jms, mille esitamiseks seni on olnud vaja täita paberil blankett, see allkirjastada ja asutusse kohale viia. Nõo valla e-teenuste ja toimingute keskkonnas ametlike e-vormide kasutamisel piisab, kui logida sisse, täita ekraanil olev eeltäidetud vorm, see digiallkirjastada ja vajutada „Saada" nuppu.

E-vormi täitmine võtab vähem aega, sest vormide väljad on riiklike registrite andmetega eeltäidetud. Digitaalse allkirjaga edastatud taotlus saadetakse automaatselt Nõo valla dokumendiregistrisse ning saatja saab oma e-postile kinnituse, et tema taotlus on esitatud. Hetkel on võimalus esitada e-taotlusi viies valdkonnas: sotsiaal ja haridus, ehitus ja planeerimine, maa ja keskkond, avalik kord ning rahvastikuregistri teenused. Lisaks valdkondlikele vormidele on võimalik saata ka vabas vormis elektrooniliselt täidetud ja allkirjastatud avaldus.

Kui olete vajaliku teenuse/toimingu leidnud, siis kuvatakse teenuse/toimingu kirjeldus: kuidas taotleda, millised on vajalikud dokumendid, vastutava ametniku kontaktid, viited õigusaktidele jm.

Keskkonda on lisatud ka taotluste näidisvorme, mida kahjuks läbi e-keskkonna esitada ei saa. Selliste vormide edastamine eeldab kliendikohtumist ametniku juures (näiteks hooldaja- või toimetulekutoetuse taotlemine), küll aga on keskkonnas ära toodud ka nende toimingute kirjeldus ja juhised edaspidiseks toimimiseks.

Riiklikke taotluste vorme dubleeritud ei ole. Välja on toodud otselingid riiklikele registritele (näiteks ehitisregister, eesti.ee portaal, mille kaudu saab edastada erinevaid rahvastikuregistri toiminguid jm).

Infoühiskonna arendamisele suunatud tegevused toovad elanikele kaasa teenuste parema kvaliteedi ja nende kasutamise lihtsuse. Kindlasti ei ole praegusest e-keskkonnast leitavad vormid lõplikud ja uute vormide arendamine jätkub regulaarselt.

E-teenuste keskkond on leitav Nõo valla veebilehel: http://nvv.kovtp.ee/teenused-ja-toimingud.

Soovime kõigile head kasutamist

LIIA SIREL
avalike suhete spetsialist

Ohtlike jäätmete kogumisring Nõo vallas laupäeval, 04. mail

Kogumisringi käigus võetakse **elanikelt TASUTA** vastu järgmist liiki ohtlikke jäätmeid: vanad päevavalgustuslambid, elavhõbedat sisaldavad jäätmed, vanad ravimid, õlijäätmed (vedelad) ja õlifiltrid, vanad aerosoolipudeleid, lahustijäätmed, liimijäätmed, ohtlike ainetega saastunud pühkmed, taimekaitsevahendite jäägid, värvi- ja lakijäätmed, olmekeemia jäägid ja kahjulike ainetega saastunud taara jne.

Kogumisring toimub järgmiste kellaaegade ja peatuspaikadega:

10.00–10.35 Nõgiaru külas endise raamatukogumaja juures (Nõo tn 4 esisel platsil)
10.45–11.20 Meeri külakeskuse juures
11.30–11.50 Tõravere garaažide juures (Observatooriumi tn 17)
12.10–12.25 Laguja külakeskuse juures
12.35–12.50 Tamsa bussipeatuse juures
13.00–13.20 Luke raamatukogu juures
13.30–13.50 Nõo alevikus vallamaja vastas asuva jäätmejaama platsil
13.55–14.10 Nõo alevikus Nõgiaru tn 6 vastas

Ohtlike jäätmete kogumisringi teostab Epler&Lorenz AS.

Info Nõo valla keskkonnaspetsialistilt tel 745 5332, e-post merike@nvv.ee.

Suurjäätmete üleandmine

Suuremõõtmeliste jäätmete üleandmine on kõigile Nõo valla jäätmevaldajatele tasuta.

Üleandmiseks tuleb esitada Ragn-Sells AS-le tellimus telefonil 606 0439 või meili teel tartu@ragnsells.ee ning leppida kokku jäätmete äraviimise koht. Jäätmete vedu toimub iga kuu viimasel neljapäeval.

Suurjäätmed on tavajäätmed, mis oma kuju või suuruse tõttu ei mahu jäätmete kogumismahutisse või on ohtlikud jäätmeveokile. Sellisteks jäätmeteks on näiteks diivanid, lauad, toolid, kardinapuud, madratsid, vaibad. Suurjäätmete hulka ei kuulu ehitus- ja lammutusjäätmed ning probleemtooted (koduelektroonika, akud, rehvid jms).

Suurjäätmete vedu saab tellida vastavalt vajadusele.

Meenutuseks lõkketegijale

Enne kui süütad lõkke, mõtle selle peale, et sul on ka naabrid ja neile kindlasti ei meeldi, kui paks lõkkesuits nende aeda tungib. Sinu jaoks on ehk mugav süüdata kenal laupäeva hommikul lõke ja lasta sel päev otsa tossata, kuid hüppa korraks ka teise mehe mokassiinidesse ja mõtle, kas sulle endale meeldiks suitsupilves olla ning kuidas see sinu ja su laste tervisele mõjuks. Vana tõde on see, et ära tee teisele seda, mida endale saada ei taha…

Seetõttu tee lõket ainult tuulevaikse ilmaga naabreid mittehäirival viisil! Põleta ainult kuivanud materjali, mis leegiga põleb, ja ära tekita pakse suitsupilvi!

Tuleohutusalast infot küsi lisaks päästeala infotelefonilt 1524 või uuri, mida ja kuidas tohib lõkkes põletada, internetist keskkonnaministeeriumi teemalehelt www.loke.ee.

Nõo Valla Lehe toimetus ootab kaastöid ja kuulutusi hiljemalt iga kuu 25. kuupäevaks aadressile vallaleht@nvv.ee

Loodusmajas oli külaliseks Joosep Matjus

7. märtsil kohtus Vapramäe Loodusmajas Loodusakadeemia osaliste ja ka teiste huvilistega dokumentaalloodusfilmi „Tuulte tahutud maa" autor Joosep Matjus (34).

Praeguseks kõrget publikuhuvi pälvinud film esilinastus 21. septembril 2018. aastal rahvusvahelisel Matsalu loodusfilmide festivalil ja pälvis Grand Prix`i.

Joosep on lõpetanud Elva Gümnaasiumi. Aastatel 2004–2009 õppis ta Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakoolis filmirežiid (MA). Elab Joosep praegu oma perega Tartus, tal on 5-aastane tütar. Oma filmindusega seotud igapäevatoimetused kulgevad Joosepil Matsalu mail.

Joosep on väga muhe ja avatud jutuvestja. Ta rääkis lahti oma kujunemistee loodushuvilisest pisipoisist tõsise loodusfotograafi ja -filmimeheni.

Oma äratajaks ja innustajaks loodusmaailma tundmaõppimisel peab Joosep oma vanaisa Harri Põldsami (1932–2012), kes oli tunnustatud loodusfotograaf, looduse tundja, jahimees jne.

„Vanaisa olevat mind juba 2–3-aastase põnnina metsa kaasa võtnud. Ema oli ikka muretsenud, et nii väikse lapsega metsas midagi ei juhtuks. Aga mina mäletan hoopis Komeedi komme, mida siis metsas sain isu täis süüa," naeris Joosep nüüd tagantjärele.

„Teismelisena jäin vanaisaga juba ööseks metsa. Panime telgi üles. Keefir juubeli saiaga käis alati asja juurde." Vanaisalt sai ta kingituseks ka oma esimese fotokaamera, mäletab mees.

Vanaisalt saadud õpetussõnad ja elutarkus, aga ka Joosepi enda loomupärane loodushuvi foto või filmi kaudu looduskeskkonda taasluua olid määravaks tema haridustee ja elukutse valikul. „Mida rohkem loodusest teada saad, seda huvitavamaks läheb," on Joosep tõdenud loodust avastades. Peab mainima veel teistegi oluliste tegurite mõju tema saatuse kujunemisel. Vanaisa Harri oli aastaid tagasi tuntud filmimehe Rein Marani juures konsultandiks. Rein Maran, Eesti loodusfilmi koolkonnale alusepanijana, on olnud Joosepile väga suureks eeskujuks. Nende soovitusel Joosep filmirežiid õppima läkski. Nüüd peab ta oma elumissiooniks Eesti looduse ilu ja omapära tutvustamist laiale maailmale. Loodusfilmide kaudu oma riiki ja rahvast tutvustada on maailmas tõusev trend.

„Mul on õnnestunud filmida Siberi taigas, Ameerika rahvusparkides, Kanada Arktikas jm. Aga seletamatul kombel on südamele ja hingele kõige armsam siiski Eesti oma loodus."

Kohtumise oodatum osa oligi film ise, mida sai jälgida suurel ekraanil koos teksti ja heliefektidega.

See oli kui maagiline retk mööda igavikulist Eestimaa loodust, kus võrratud kaadrid loomariigist vaheldusid droonivõtetega taevalaotuse alt või makrovõtetega lähiloodusest jne. Nii palju tuttavat ja igiomast, aga samas nii armsas ja ootamatus plaanis, erinevates värvides ja varjudes, ka häältes või sügavas vaikuses.

Filmi valmimise koguprotsess vältas 3,5 aastat. Võtted kulgesid kahe aasta jooksul Eestimaa eri paigus. Üks ja sama meeskond oli kaasatud juba kolmandat korda. Üks operaatoritest oli Joosep ise, lisaks temale veel Atte Henriksson ja Jan Henriksson. Veealuseid kaadreid filmis Kaido Haagen, võrratuid loodushääli monteeris helitehnik Horret Kuusk, helide autor on Veljo Runnel. Esimene Joosep Matjuse käe all valminud loodusfilm „Vanamees ja põder" linastus 2009. aastal, kus peategelane oli Joosepi vanaisa Harri ja teemaks põdra-armastus ja põdramaailma kajastamine. Teine loodusfilm „Kajaka teoreem" valmis 2014. aastal. Joosep on olnud veel paljude loodusfilmide juures operaator.

Filmi vaatamise järel järgnes küsimuste laviin.

Joosep Matjus rääkis põnevaid lugusid loomadega kohtumsest.
Foto: LIIA SIREL

Joosep avaldas, et põtru on ta juba 15 aastat filminud, nende käitumist ja omapära tundma saanud, viimases filmis on samuti põdrateema olulisel kohal. Ka tõi ta näiteid erinevatest juhtumitest teiste metsaelanikega kokku puutudes, loodust avastades ja temaga kokku kasvamisest.

Kohtumine Joosep Matjusega ja tema tõeliselt köitva loodusfilmi nägemine oli loodusõhtu kuulajate jaoks hariv ja liigutav, esinejale kuulus kõikide siiras tänu.

On ka hea meel tõdeda, et ühe tõsise noore tegija tulekuga on Eesti loodusfilmile kujunemas uus tase ja avaram perspektiiv.

MILVI PENSA

Nõo valla kriisimeeskond valmistus hädaolukorra lahendamiseks

Kriisimeeskond lahendamas hädaolukorra juhtumit. *Foto: LIIA SIREL*

Märtsikuus osales Nõo valla kriisimeeskond Sisekaitseakadeemia korraldatud hädaolukorra lahendamise struktuuri juhtivkoosseisu koolitusel.

Kriisiteemad on maailmas järjest päevakajalisemad ja samal ajal kasvab ka arusaamine, et kriiside mõju ennetamiseks ja vähendamiseks on vaja oluliselt enam kaasata elanikkonda. Maailmapraktika on näidanud, et kriis võib olla reageerivate ametkondade poolt kuitahes hästi lahendatud, kuid juhul, kui elanikkond ei ole kriisiks valmis ning ei oska kriisi ajal käituda, on tulemuseks ikkagi ebaõnnestumine. Seepärast on oluline, et kõik kriisireguleerimisega seotud asutused tegeleksid elanike teadlikkuse suurendamisega ning arvestaksid kommunikatsioonitegevuste planeerimisel võimalike hädaolukordadega.

Sisekaitseakadeemia päästekolledži kriisireguleerimise lektor Jaan Tross rääkis 21. sajandi kriisidest — kuidas kaasajal on maailm võrgustunud ja kriiside selgepiirilisus suurel määral kadunud. Kriis võib saada ootamatu ja ennustamatu arengu, millele järgnevad keerulised järelmõjud ja suuremad majanduslikud kahjud.

Koolitaja rääkis kriisireguleerimise väljakutsetest üldisemalt ja Hädaolukorra seadusest (edaspidi *HOS*) tulenevatest kohustustest. *HOS* seab asutustele kohustuse riskikommunikatsiooni korraldada. Kuigi see kohustus ei laiene kõikidele riigiasutustele, on siiski oluline, et kõik asutused oleksid teadlikud, mis on hädaolukorra riskikommunikatsioon.

Kohaliku omavalitsuse roll kriisi reguleerimises on elanikkonnale elutähtsate teenuste tagamine, muuhulgas kaugküttega varustamine, kohalike teede sõidetavuse tagamine ning veega varustamine ja kanalisatsiooni toimimine. Samuti on seatud elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse kohustuseks korraldada riskikommunikatsiooni. Hoolimata sellest, et seadusega on ette nähtud elutähtsate teenuste korraldamise roll vaid suurematele omavalitsustele, teame, et iga omavalitsuse jaoks on elanike turvalisus ja heaolu esikohal. Siseministeerium on andnud välja elanikkonnakaitse käitumisjuhised, mis ongi selleks, et aidata ulatuslikeks kriisideks valmistumist paremini läbi mõelda ja piirkondlikku ohuspektrit elanikele tutvustada.

Käitumisjuhised on leitavad Nõo valla veebilehelt kodanikukaitse rubriigist www.kriis.ee, paberkandjal materjalid on saadavad ka Nõo valla raamatukogudes.

Nõo valla kriisimeeskond, kuhu kuuluvad kriisikomisjon, tervisemeeskond, piirkonnapolitseinik Alik Säde ja priitahtliku päästeseltsi esindajad, said koolituspäeva teises pooles läbi mängida kriisiahela, mille stsenaariumi oli ette valmistanud Sisekaitseakadeemia päästekolledži nõunik Tanel Meiel.

Töö toimus kahes grupis, kriisiolukorda sekkuti ja lahendusi otsiti, kasutades päeva jooksul õpitud kriisireguleerimisalaseid teadmisi ja strateegilist kriisikommunikatsiooni.

Osalejate tagasiside koolituspäevast oli positiivne, õpitut peeti oluliseks ja oma töös rakendatavaks.

LIIA SIREL
avalike suhete spetsialist

COOPi autoloosi kuues võit tuli Nõo valda

Eesti suurimas autoloosi kampaanias naeratas õnn Silver Soidlale.
Foto: LIIA SIREL

12. märtsil andis Elva Tarbijate Ühistu juht Hando Ivask Nõo COOPi poe ees üle võitja Silver Soidlale Volkswagen Passati.

Mööbliettevõttes tootmisjuhina leiba teeniv kolme lapse isa Silver osales loosimises suisa 18 piletiga. Hando Ivask soovis autovõtmeid üle andes Silver Soidlale ilusaid oste COOPi keti kauplustest ja nael kummi.

Silver oli võidu üle väga rõõmus ja ütles, et emotsioonid on hetkel laes: „Mina ei ole see, kes kunagi midagi võidab, kiirlotoga olen saanud kaks eurot, aga nüüd siis selline suur võit, see teeb väga õnnelikuks," lausus Soidla.

Võidust teada saamise hetkel viibis Silver tööl ja kuna võidukõnele oli eelnenud telekanaleid ja internetti pakkuva ettevõtte kõne, siis võidukõnele COOPist vastas ta irooniliselt: „Kas soovite mulle Passati anda?"

Kui selgus, et helistaja soovibki talle auto anda, siis arvas Soidla, et tegemist on tüngakõnega. „Võttis omajagu aega, kui COOPi inimesed suutsid mulle ära tõestada, et mina olengi auto võitnud. Mõni aeg hiljem tulid teised õnne soovima — tundub, et nemad uskusid enne mind. Kui juba meilile tuli teade võidust, siis jäin uskuma," lausus ta.

„Selline võit tundub ju kõigile teistele ka uskumatu, kõik teavad, et neid autosid loositakse, aga kui see tuleb sinu tutvusringkonda, siis on ikka emotsioonid hoopis teised", rääkis Soidla.

Silver teeb oma igapäevased ostud COOPi poes ja kiidab Nõo uut ilusat kauplust.

„Mu praegune auto jättis mind kuu aega tagasi hooldusesse sõites tee peale ja ei jäänudki muud üle, kui kustusin treileri järele. See sama treiler, mis mu vana auto remonti viis, tõi uue auto Nõkku," rääkis Soidla.

Küsimusele, kuhu esimene sõit viib, vastas Silver, et käib kodust läbi ja õhtul tuleb naine töölt ära tuua.

Silver rõõmustab, sest võit tuli tõesti õigesse kohta: „Mul on suur pere ja uus auto on ikka uus auto. Neli rehvi mahub küll tagaistmele, küllap siis mahub kolm last ka."

Elva Tarbijate Ühistu juht Hando Ivask ütles: „Varem ei ole meie piirkonnas autovõitu olnud ja elasime terve Tarbijate Ühistu meeskonnaga võidu saabumisele päris tugevasti kaasa. Meie rõõm on seda suurem, et Silver on meie kaupluseketile lojaalne ning on oma ostude poolest 2018. aasta top 20nes."

Silver Soidla tuli võitu vastu võtma koos oma kolme lapsega — Henri (13), Kristjan (11) ja Elina (3). Soovime Soidlate perele õnne võidu puhul!

LIIA SIREL
avalike suhete spetsialist

märka teenindajat

Oksana Kaldoja (vasakul) ja Veronika Konse oskuslik teenindus ja sõbralik naeratus ei jäta kedagi külmaks. *Foto: LIIA SIREL*

Soolo Catering katab teie peolaua

Märtsikuu on aastaid kuulutatud hea teeninduse kuuks.

Seekordseks heaks teenindajaks valisime Soolo Cateringi. Vallaleht ei ole kunagi eelnevat konkurssi välja kuulutanud ega nominente reastanud. Oleme soovinud lähemalt tutvustada erinevaid tublisid tegijaid, kes pikki aastaid on oma tööd hoole ja armastusega teinud.

Küllap on paljud meie seast kokku puutunud Soolo Cateringi teeninduskultuuriga: maitsnud nende kokkade hõrgutavaid roogasid, imetlenud suupistelaudade mitmekesisust ja valmistajate meisterlikkust, saanud osa teenindajate väledusest ja meeldivast suhtlemisest. Soolo Catering on väljas olnud enamikel valla suurüritustel. Samuti on Soolo teenindada olnud paljude väiksemate ürituste või ka kitsamalt pereürituste külalised, kes alati on kogenud uhket pidulauda ja meeldivat teenindusatmosfääri.

Kindlasti ei tegutse tõsised tegijad kiituse nimel. Aga märku andmine, et sinu tööst peetakse lugu, et sinu püüdlusi hinnatakse, teeb ikka südame soojaks.

Eerika Sootla on see ettevõtliku hingega naine, kes Soolo Cateringi tegevust juhib. Tänaseks on tegu perefirmaga, kus aktiivselt ka pojad ja pojanaine kaasa löövad.

Eerika! Sinu firma arengulugu on ehe näide sellest, kuidas toitlustusäris ühest väikefirmast tõsine ja arvestatav tegija on kujunenud.

Alustasin *cateringi* pakkumisega 27 aastat tagasi, 1992.aastal üksinda Sildo nime all. Millalgi võtsin juurde abitöölise ja nii tasapisi edasi.

Tänasel päeval on meie palgalehel üheksa inimest koos minuga. Meil on kolm kokka, abitöölised, teenindajad.

Enamik inimesi on meil tööl aastatest 2004–2006. 2005. aastal avasime Nõos kohviku, sellest aastast käivitus ka Soolo Catering.

Catering väljapoole annab põhilise osa meie käibest. Meil on välja kujunenud oma kindel klientuur (pikaajaline suurklient on lasteaed Kröll — MP), aga kindlasti tekib järjest kõrvale uusi.

Imetlen ja tänan südamest meie kollektiiviliikmeid, kes alati välja tulevad, kui ees seisab vajalik — kiireloomuline töö.

Kust ammutate uusi ideid pakutava toidulaua rikastamiseks?

Me soovime olla mobiilsed ja kursis kõigega, mis turul toimub.

Olen seadnud endale isiklikuks eesmärgiks iga kuu külastada mõnda tuntud restorani või söögikohta ja tutvuda kohapeal pakutavaga. Meie kokad on läbinud erinevaid koolitusi. Ma olen nende tööga väga rahul.

(*Eerika ise on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli ühiskondliku toitlustamise tehnoloogia ja organiseerimise alal ja on erialalt tehnoloogia insener.* — MP)

Teie teenindajad on kõikjal olnud väga kiired, abivalmid ja esinduslikud.

Meie teenindajad on olnud väljaõppel Tartus ülikooli ja Wilde kohvikus jm. Nad teevad oma tööd suure vastutustundega ja südamega. Ma võin loota nende peale ka firmasisese töö organiseerimisel: Oksana Kaldoja vastutusalas on turundus ja kliendibaas, Veronika Konse korraldab igapäevaselt personali tööülesandeid.

Meie praeguse töökoormuse juures olemegi huvitatud veel ühe teenindaja palkamisest ja kui keegi tunneb, et see töö temale sobiks, võib ta julgelt Soolosse pöörduda.

Mis on siis praegu turul soositud?

Palju eelistatakse puu- ja juurvilja, ka taimetoite. Aga võib kindel olla — ka vana klassikaline menüü ei kao kuhugi, seda valivad suuresti vanemad inimesed, aga on ka klassikalist süldilauda armastavaid noori. Magusa lemmikuks on ikka meie Britta.

Kas teil on välja pakkuda ka Soolo-eri?

See on loomalihapihv koorese salsakastmega ja friikartulid. Aga minev kaup on ka heeringa fermenteeritud peedi terriin, samuti kanakarri salat, läätse-kartuli püree praadide kõrvale, krõbedad heerigapallid, magusast Pealinna küpsised ja Mango tort.

Mis on *cateringi* puhul kõige keerulisem?

Peab silmas pidama, et meie tooted valmivad käsitööna. Töö peab paindlikult korraldatud olema. Suupisted tuleb enne väljastamist veel kiirjahutisse panna, et nad säilitaksid värskuse. Katame n-ö suuri ja väikesi laudu, on olnud ka 300–400-le külalisele tellimusi, sealjuures täislauana (soe ja külm toit, magussöök, jook – MP).

Pakkimine (eriti soe toit termostesse) ja tassimine — see on füüsiliselt kõige raskem, seejuures peab seda tegema kiirelt, et kvaliteet ei kannataks. Pakkimise juures on meil kogu tööjõud rakendatud. Vedada tuleb kaupa sageli teisele või kõrgemale korrusele.

On tore, et vallal ja vallakodanikel on olnud käepärane võimalus pöörduda Soolo poole — korralik pidulaud on alati garanteeritud! Omad juba alt ei vea!

Püüame edasi anda oma parima ja olla jätkusuutlik. Keegi pole täiuslik ja madalhetked võivad kõigil ette tulla. Oma toredatele klientidele soovime head tervist ja söögiisu!

MILVI PENSA

Ära karda!

„Ära karda! Mina olen Esimene ja Viimne ja Elav. Ma olin surnud, ning ennäe, ma elan igavesest ajast igavesti ning minu käes on surma ja surmavalla võtmed.“ Need sõnad ütleb Johannese ilmutusraamatus Jeesus Kristus, kes on surnuist üles tõusnud ja taevasele troonile ülendatud.

Kartust on meie igapäevaelus palju. Isiklikul pinnal kardab inimene oma tervise pärast ja selle pärast, kas ta suudab oma ettevõetud kohustustega hakkama saada. Perekondlikul pinnal kardab inimene oma laste ja elatanud vanemate pärast. Ühiskondlikul pinnal kardab inimene selle pärast, et tema hääl pole kuulda valitsejaile ja et Eesti elu ei juhi õiged inimesed. Maailma pinnal aga kardab inimene sõjaohtu ja kliima soojenemist.

Kogu selle kartuse põhjus on üks: inimene ei tea, mida toob tulevik. Kui ta teaks, siis saaks tema süda olla rahulik.

Kuid Jeesus Kristus ütleb: Ära karda! Mina olen olnud alguses ja olen lõpus. Mina olen tulnud välja surmast ja, enamgi veel, minu voli on kontrollida ka surma.

Mis annab meile põhjuse Jeesus Kristust usaldada? Sest Tema ütleb: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise!“ Jeesus ei jäta mitte kedagi hätta, kes tema juurest abi otsivad. Ka mitte kõige väetimaid ja viletsamaid.

Nõnda saame neil lihavõttepühadel jälle kord rahulikult hingata, kui meenutame, et usk Jeesus Kristusesse on inimkonnalt ära võtnud hirmu tuleviku ees. Kasutagem seda võimalust!

Õnnistatud ülestõusmispühi, kallis Nõo kihelkonna rahvas!

MART JAANSON
EELK Nõo koguduse õpetaja
EELK Valga praostkonna praost

Nõo koguduses

Martin Lipu päevaga 31. märtsil tähistati Nõo Püha Laurentsiuse kirikus Nõo legendaarse kirikuõpetaja Martin Lipu (1854–1923) 165. sünniaastapäeva. Kõlasid Martin Lipu loodud või tõlgitud kirikulaulud. Ingmar Laasimer (paremalt esimene) luges Martin Lipu luuletusi tema avaldamata luulekogust „Hilised õied“. Martin Lipu sõnadele loodud eesti heliloojate laule esitas Nõo kiriku meesansambel. *Foto: KAI TOOM*

Vabadussõja mälestusmärgid Nõo Püha Laurentsiuse kirikus

Alates 2018. aasta novembrist tähistatakse Eestis mitmete ettevõtmistega 100 aasta möödumist Vabadussõjast. Võime olla uhked ja tänulikud oma esiisadele, kelle vaprusega pandi alus Eesti riigi sünnile ja püsimajäämisele. Nõo kirikus leidub mitu mälestusmärki, mis on pühendatud Vabadussõja sangaritele. Tänavusel juubeliaastal on põhjust nende mälestiste täpsemat sünni- ja ajalugu meenutada.

Nõo kiriku kooriruumis on kõige silmapaistvamal kohal altari tipus elektrituledega valgustatud rist, mis on pühendatud Vabadussõja kangelasele Ernst Põdderile. 1938. aasta 27. märtsi Postimehes on lühike artikkel pealkirjaga „Kindral E. Põdder'i mälestuse jäädwustamine kirikus“, millele järgneb 1938. aasta 1. aprilli numbris veel üks lühisõnum pealkirjaga „Kindral E. Põdderi mälestusjumalateenistus Nõos“. Neist kahest artiklist selgub, et kindral Ernst Põdderi ema oli pärit Nõo kihelkonnast Aru vallast Jõnni talust. Ta abiellus Jakob Põdderiga Alatskivilt ning nende abielust sündis poeg Ernst, pärastine Vabadussõja sangar ja landesveeri purustaja.

Postimehes kirjutatakse: „Nõo kogudus on uhke, et tema keskelt on wõrsunud kindral-sangari ema ja tahab seda eriliselt esile tõsta. Nimelt on leitud seda kõige kohasemalt teha Nõo kirikus kui tema kodukirikus. Nõo kiriku altari pahempoolse raamistiku külge on üles seatud seitsmeharuline lühter tema abikaasa Jakob Põdderi mälestuseks. Samalaadiline lühter wastawate pealkirjadega paremale. Altari tippu, kiriku suure kaare alla, isa ja ema vahel, nende juba elustlahkunud poja kindral Ernst Põdderi mälestuseks suur, üle meetri pikkune elektripirnidega valgustatud rist. Nende kolme esemega on tahetud jäädwustada Nõo kirikus kindral E. Põdderi mälestust. Sel puhul on Nõo kirikus neljapäeval, 31. märtsil [1938. aastal], kell 6 õhtul wastaw mälestusjumalateenistus ühes uute esemete õnnistamisega. Igale Nõo kirikusse sisseastujale meenutagu nende kolme ülalkirjeldatud eseme elektrivalgus ühe samast kihelkonnast võrsunud ema tungi valguse poole ja tema poja eneseohverdavat võitlust Eesti iseseisvuse eest.“

Artiklitest selgub veel, et altari küljes olevad lühtrid ja elektrituledega puuristi kinkis kirikule kindral Ernst Põdderi Berliinis elav vend — arvatavasti Erich Põdder — ning et nende mälestusesemete väärtus olnud kokku umbes 300 krooni.

Ajakirjas Kultuur ja Elu on antud ülevaade Ernst Põdderi elust. Ernst Põdder õppis aastail 1888–1891 Tartu 2. algkoolis ja 1891–1895 Tartu linnakoolis. Astus 12. septembril 1898 Vilno junkrukooli, mille lõpetas alamlipnikuna 1900. aastal. Osales Vene-Jaapani sõjas (1904–1905), kus ülendati rooduülemaks ja leitnandiks. I maailmasõjas tõusis ta staabikaptenist polkovnikuks, käsutas pataljoni, sai neljal korral haavata. Ernst Põdder oli 1917. aastal Vene armee koosseisus moodustatud Eesti rahvusväeosa komandör. 22. juulil 1917 määrati ta 1. Eesti jalaväepolgu ülemaks ja oli hiljem üks Omakaitse organiseerijaid. 12. märtsil 1918 ülendas Eesti Ajutine Valitsus Ernst Põdderi kindralmajoriks, ta oli koos Aleksander Tõnissoni ja Andres Larkaga esimene Eesti kindralmajor. 17. detsembril 1918 andis Eesti Ajutine Valitsus kindralmajor Ernst Põdderile Sõjavägede Ülemjuhataja õigused enamlaste vallutamata maakondades ja linnades (Harju-, Lääne- ja Järvamaa) ja nimetas ta 23. detsembril sisekaitseülemaks. Vabadussõjas oli ta üldjuht sõjas landesveeri vastu (1919). Juunis 1919 purustas kindral Põdderi 3. diviis Lemsalu-Roopa-Võnnu-Ronneburgi lahingus baltisaksa landesveeri ja Rauddiviisi ning viis väeosad Riiani, kus taastati Läti Vabariigi seaduslik valitsus. 1919. aasta detsembris Tartu rahuläbirääkimiste ajal tekkis ohtlik olukord Narva all, kui Punaarmee alustas rahuläbirääkimistele surve avaldamiseks pealetungi ja tekkis rindest läbimurdmise oht. Punaarmeed peatama saadeti landesveeri alistaja Ernst Põdder koos oma 3. diviisiga. Vaenlase pealetung peatati ja eduka sõjalise operatsiooni tagajärjel sõlmiti 31. detsembril relvarahu vaenupoolte vahel Eestile sobivatel tingimustel. Relvarahu jõustus 3. jaanuaril ja Tartu rahuleping kirjutati alla 2. veebruaril 1920. Ernst Põdder oli ka üks 1924. aasta 1. detsembri riigipöördekatse mahasurujaid ja Vabadussõjalaste liikumise algatajaid.

Kindral Ernst Põdderi surma järel 1932. aastal nimetati tema järgi praegune Pepleri tänav Tartus. Hiljem on tänav kandnud Rudolf Pälsoni nime, 1991. aastast taastati tänavale Pepleri nimi. Ernst Põdderit on kujutatud filmis „Detsembrikuumus“, kus tema tegelaskuju mängib näitleja Tõnu Kark.

***

Vabadussõja sangarite meenutuseks on Nõo kirikus võidukaare all seinale kinnitatud mälestustahvel, millele on kantud 14 Vabadussõjas langenud Nõo kihelkonna mehe nimed. Tahvel avati 24. veebruaril 1934. Ajalehes Võitleja kirjutatakse sel puhul sama aasta 3. märtsil ilmunud artiklis järgmist:

„Nõos avati kangelaste mälestustahvel. Vabaduspäeval, 24. veebruaril toimus mälestustahvli avamine Nõo kihelkonna langenud kangelastele Nõo kirikus. Kella 11-ks kogunesid kohalikud seltskondlikud organisatsioonid orkestri ja lippudega Nõo seltsimaja ette. Moodustati rivi: ees langenud kangelaste omaksed, kaasvõitlejad vabadussõjalased, tuletõrje ja teised organisatsioonid. Leinamarsi saatel liiguti vaikselt kirikusse. Kohalik kirikuõpetaja Kruus pidas sütitava kõne, mainides muu seas, et langenud kangelaste pooleli jäänud tööd jätkavad kõikide mustamiste ja takistuste peale vaatamata nende elusolevad kaasvõitlejad. Mälestustahvli avas Nõo vabastaja, Vabadussõja soomusrongi kangelane kol. Luiga. Vapper sõjamees liigutus oma kõnest isegi, kui avas kauni, pärjaga ümbritsetud mälestustahvli, millel leidus 14 langenud kangelase kuldtähtedes nime, nende seas ka kol. Luiga vend, kes juba 14-aastasena vabatahtlikult oma elu isamaa altarile tõi. Kõne lõpul laskus lugupeetud sõjamees, kelle pähe võitlus armsa kodumaa parema tuleviku eest aastate jooksul poetanud juba rohkesti hõbedat, põlvili mälestustahvli ette, millele nagu üks mees järgnes arvukas vabadussõjalaste pere. See oli ülev silmapilk. Vabadussõjalaste põlvitav poolringis rivi liigutas kõiki kirikus viibijaid nii kaasakiskuvalt, et kogu kirikutäis rahvast heitis põlvili. Ei jõutud hoida pisaraid, pisarate pärlid veeresid ka üle surmtõsiste vanade veteraanide palgede. Võis kujukalt näha ja tunda Vabadussõja vaimu tema algelises puhtuses.“

Nõo koguduse õpetaja Aleksander Kruus (02.08.1892–25.07.1946) oli ka ise Vabadussõja veteran ning Vabadusristi kavaler. Tema eestvedamisel 1934. aastal paigaldatud mälestustahvel, mis nõukogude võimu aastatel oli krohvikorra all peidus olnud, avati Nõo kirikus taas kõigile vaatamiseks 1992. aastal.

Johannes Luiga (18.11.1904–25.04.1919), noorim Vabadussõjas langenud kangelane, sündis Pangodi mõisas metsavahi peres, 1917. aastast kuni sõttaminekuni õppis ta Treffneri gümnaasiumis. Pere kuuest lapsest läks sõtta kolm, vend kolonel Oskar Luiga oli 3. soomusrongi ülem. 21. veebruaril 1920. aastal omistati Johannes Luigale postuumselt II liigi 3. järgu Vabadusrist. Soomusrongi luurajate komando liikmena võttis osa lahingutest Võru, Petseri, Mõniste ja Antsla all, näidates lahingutes üles suurt julgust ja kartmatust. Johannes Luiga langes Sänna lahingus 25. aprillil. Johannes Luiga on maetud Nõo kalmistule, tema nimi on jäädvustatud ka Vabadussõja mälestussambale Sännas.

Tänavu 25. aprillil kell 15.00 helistavad Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilased ja vilistlased oma koolikaaslase Johannes Luiga kangelassurma 100. aastapäeval kirikukelli Nõo kirikus ja mitmel pool mujal Lõuna-Eesti kirikuis.

Nõo rahval on põhjust tunda uhkust ja tänumeelt kõigi Vabadussõjas langenud sangarite üle. Nende mälestust peeti meeles Nõo kirikus toimunud jumalateenistusel 24. veebruaril ja seda tehakse ka 28. aprilli peajumalateenistusel, paar päeva pärast Johannes Luiga langemist 100 aastat tagasi.

Hoidkem meeles oma kodukoha kangelaste mälestust ning Vabadussõja mälestustahvlile raiutud Jeesuse sõnu Jh 13:15:„Sest ühe eeskuju olen ma teile annud, et ka teie nõnda teete, kui mina teile olen teinud.“

MADIS KANARBIK
EELK Nõo koguduse
juhatuse esimees

Artiklis on kasutatud materjale ajalehtedest Postimees, Võitleja, ajakirjast Kultuur ja Elu ning Vikipeediast.

Elektrituledega valgustatud rist altari tipus. *Foto: MART JAANSON*

Ernst-Johannes Põdder (10.02.1879 Tartu – 24.06.1932 Tallinn). *Foto: VIKIPEEDIA*

Vabadussõja mälestustahvel Nõo kirikus. *Foto: MADIS KANARBIK*

Vabadusristi kavaleridest vennad (vasakult) Johannes, Oskar ja Aleksander 2. aprillil 1919, kaks nädalat enne Johannese langemist. *Foto: MART ORVA arhiivist*

lasteaialood

Õppereis „Sajandi armastuse maale“

Nõo lasteaia meeskond külas projektipartneritel Türgis, (vasakult) Kristi, Vaike ja Tatjana.

Erasmus+ projekti *„I'm Really Proud of My Country“* logo.

Kaasrahastas Euroopa Liidu programm „Erasmus+“

Taaskord oli Nõo lasteaia õpetajatel võimalus osaleda Erasmus+ programmi raames rahvusvahelises õpirände projektis *"I´m Really Proud Of My Country"*. Käimasolevas projektis (2018–2020) osaleb kuus riiki: Leedu, Rumeenia, Kreeka, Hispaania, Türgi ja Eesti.

Õpirände sihiks oli Türgis asuv Yalova provints. Geograafiliselt on Türgi Vabariik sillaks Euroopa ja Aasia vahel. Yalova asub Marmara mere ääres. See on vaikne ja rahulik linn oma 262 234 elanikuga. Piirkond on rikas loodusvarade poolest, lopsakas ja ilus loodus ning kuumaveeallikad meelitavad kohale paljusid külastajaid. Meie seekordne eesmärk oli tutvuda Türgi haridussüsteemiga, saada ülevaade Türgi kultuurist, kommetest ja traditsioonidest, omandada uusi õpetamismeetodeid ja läbi selle tõsta oma töö kvaliteeti ning lõpuks jagada ka saadud kogemusi kolleegidega.

Türgi Vabariigis juhib haridusalaseid tegevusi Riiklik Haridusministeerium. Haridussüsteem on neljaastmeline: alusharidus, põhikool, keskkool ja kõrgkool. Koolikohustus on 12. eluaastani. Munitsipaalkoolid on tasuta. Erakoolid ja kõrgkoolid on tasulised — õppemaks sõltub regioonist.

2012. aastast on Türgis uus süsteem 4+4+4, mis tähendab, et laps läheb kooli 6-aastaselt, lõpetab kohustuslikud astmed 12–14-aastaselt ning siis saab valida edasise suuna. Lasteaed ja eelkool on võimaluseks, kuid mitte kohustuslikud. Haridussüsteemis tehakse päris tihti muudatusi ja see võib hariduse omandamise pärast koolikohustuse lõppemist keeruliseks teha. Haridussüsteem on üles ehitatud riigi ajaloost ja vajadustest lähtuvalt. Peetakse oluliseks, et omandatav haridus oleks kvaliteetne ja kõigile kättesaadav.

Lasteaed-kool, mida külastasime, asus imeilusa vaatega Marmara mere kaldal. Kooli sissekäigu juures seisis Türgi Vabariigi looja ja esimese presidendi Kemal Atatürki skulptuur. Lasteaeda ehtisid Atatürki pildid ja lipukesed. Koolinädal algab ja lõpeb ühise hümnilaulmisega.

Lasteaia uksel ootasid meid Türgi rahvariietes õpetajad ja lapsed… Täpselt nagu filmis — riided, juuksed, silmad... temperament. Esimese viie minutiga oli meie süda sulanud ja emotsioon laes ning pulss lõi 180 lööki minutis — nii võimas oli see vastuvõtt. Lapsed tantsisid Türgi rahvatantse ja pakkusid Türgi seitsme erineva kliimaregiooni toite. Maitseelamused olid vapustavad — Türgi inimesed väärtustavad kvaliteetset toorainet ja toituvad väga tervislikult.

Lasteaias on kokku 60 last, kes on jagatud nelja rühma. Rühmas töötab üks õpetaja ja üks abiõpetaja. Selles lasteaias lapsed lõunaund ei maga, st nad käivad lasteaias kahes vahetuses — pooled lapsed kell 8–13 ja teised lapsed 13–17. Selline süsteem on võimalik, sest Türgis on naised usulistel põhjustel enamasti kodused. Rühmaruumid on tillukesed ja väheste asjadega.

Järgmisena külastasime Yalovas asuvat erakooli. See oli meie mõistes unelmate kool — kõik oli nii suursugune ja klassiruumid varustatud kaasaegse tehnikaga. Kogu kool oli jagatud tänavateks: keemia- ja füüsika tänav, teaduse tänav, kunsti tänav, robootika tänav jne. Oli olemas maleklass ja meie olime vaimustuses 3D-klassist, kus sai prillid ette panna ja vaadata filmi inimese anatoomiast. Kadedust tekitas kooli oma jäähall koos kaasaegse varustusega. Samas koolis asus ka lasteaed, st neid klassiruume said kasutada ka lasteaialapsed. Selles lasteaia oligi tavaks, et lapsed liiguvad päeva jooksul ühest rühma- või klassiruumist teise, kus toimuvad erinevad tegevused.

Meil oli võimalus külastada Yalova paberimuuseumi, tutvuda Karaca botaanikaaiaga ning lõõgastuda Kaplicalari kuumaveebasseinis.

Ühel õhtul õppisime Türgi rahvuskunsti Ebrut, mis on õli ja vee segule raputatud marmorvärvi kandmine paberile. Tasus nägemist ja tasus õppimist.

Viimasel projektipäeval kohtusime ka Yalova linna Haridusosakonna juhiga, mida kajastati ka kohalikus asjalehes. Meile antud sertifikaadid tõestavad, et rahvusvahelised projektid annavad võimaluse motiveerida õpetajat ja motiveeritud õpetaja saab oma uute teadmiste ja kogemustega motiveerida ka lapsi. Püüame kasvatada lastes erineva kultuuritaustaga rahvuste sallivust läbi oma kogemuse, sest islamimaa kultuur väärib süvenemist ja teadlikkuse tõstmist. Aitäh, Türgi!

Istanbulis külastasime Hagia Sophia ja Sinist mošeed, jalutasime *bazaaril* ja nautisime tänavakohvikus ehedat Türgi kohvi.

Kokkuvõtteks tahame öelda, et see õppereis avardas meie maailmapilti ja elamust pakkus sealsete inimeste külalislahkus, *burkade* ja *hidžaabidega* naised tänaval, Sultan Süleymani vääriline toit, tulbikujulised teetassid, koerad kaubanduskeskuses, liikluskultuur või õigemini kultuuritus, Kemal Atatürki plakatid ja lipud kõikvõimalikes kohtades ja muidugi mošee minarettidest kostev *muessini* kutse viis korda päevas. Valvsaks tegid väga kõrged turvameetmed — kaubanduskeskustesse ja rahvarikkamatesse kohtadesse minnes tuli läbida turvakontroll nagu lennujaamades.

Türgis on sajanditetagune ajalugu siiani silmaga nähtav ja käega katsutav — nad austavad oma maad ja rahvast. Türgi kultuur on nii omapärane — euroopalik salongilaiskus, Aasia kärarikkus ja vürtsikad lõhnad *bazaaride* juures. Võime kinnitada, et ka esmakordsel külastusel saime tõeliselt ereda ja tervikliku pildi Türgist. Reisige avatud südamega ja jätke koju kõik senikuuldud stereotüübid Türgi kohta. Türgi on tõeline „Sajandi armastuse“ maa...

Aitäh Kristile, kes meile sellise võimaluse on leidnud! Järgmistele õppereisijatele Küllikile ja Katrele soovime maikuuks Rumeenias samuti avatud meelt ja erilisi elamusi.

Õppereisil osalesid
KRISTI, TATJANA ja **VAIKE**

14. märtsil oli emakeelepäev

Tõravere ja Nõgiaru lasteaedade laululapsed. *Foto: RAGNE MEIER*

„Eesti keele kaunis kõla... — nii algab Ülle Tõnumaa luuletus meie emakeelest. Emakeelt ei saa võtta iseenesest mõistetavana ja seepärast on emakeelepäev suurepäraseks võimaluseks keelest rääkimiseks, keelest mõtlemiseks ja keele ülistamiseks.

Just emakeelepäeval täname oma lasteperega õpetaja Liidia Aruvälja, kes aitab meie laste suus eesti keele helisema panna.

Nõgiaru lasteaia lapsed külastasid päev enne emakeelepäeva Nõgiaru raamatukogu. Raamatukoguhoidja Sigrid Piiri oli valmistunud meie vastuvõtmiseks. Välja olid otsitud luuletused ja jutt, mida ta lastele ette kandis. Laste suud tegid magusaks ka sellel külastuskäigul pakutud kommid ja küpsised.

14. märtsil toimus emakeelepäeva raames Tartumaa lasteaedade laulupäev, mille teema oli „Muinasjutumaal". Sel aastal võõrustas teisi lasteaedu Luunja vald, laulupäeva peeti Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses.

Nõo valda esindasid Nõgiaru ja Tõravere lasteaialapsed muusikaõpetaja Ragne Meieri eestvedamisel. Kummastki lasteaiast osales 10 last — üheskoos mindi, oldi ja tuldi.

Oleme rõõmsad, et tänu meie ettevõtlikule õpetajale said esinemiskogemust proovida 4–5-aastased lapsed Nõgiarust ja 4–6-aastased lapsed Tõraverest.

Kontsert kestis kaks tundi ja selle aja jooksul saime nautida 21 etteastet. Lastele oli see heaks võimaluseks enese proovilepanekuks, andis julgust lavale minna ja oma lasteaiakaaslastega laulu esitada, samuti vaikselt ning viisakalt teiste laste etteasteid kuulata ja vaadata.

Üritus algas ja lõppes ühislaulmisega. Laulud olid lastel nii hästi selged, et tekkis tunne laulupeo kaare all olemisest. Lapsi premeeriti ühise jäätise ja kringlisöömisega.

Nüüd ootab meid ees suvel Tartus toimuv laulupidu „Ajajõgi", mida korraldatakse laulupidude 150. sünnipäeva tähistamiseks.

KERLI LAUR
Nõgiaru lasteaia õpetaja

Nõo Muusikakoolis

Loviise Männiste, Georgi Karasjov, Grete Kask ja Marelle Pertmann.

Nõo muusikakooli õpilased osalesid veebruaris ja märtsis Eesti Muusikakoolide Liidu konkursil „Parim noor instrumentalist".

Konkursil osalesid: Juhan Ivask saksofonil, õp Elle Fuchs; Grete Kask, Marelle Pertmann, Lee Plado flöödil, õp Lande Kits; Georgi Karasjov ja Loviise Männiste klaveril, õp Katrin Mägi.

Eelvoorudest lõppvooru said edasi Georgi Karasjov ja Grete Kask, teised osalejad said eelvoorudest tubli diplomi.

Grete Kask on juba finaalis esinenud ja pälvis sealt diplomi. Georgi Karasjovi finaal toimus 31. märtsil Heino Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis.

Palju õnne ja edu noortele muusikutele!

KÄTLIN VIRGO
Nõo Muusikakooli direktor

Kirjandusmäng tõi esikoha

Tartu Oskar Lutsu nimelises linnaraamatukogus toimus 21. märtsil Eesti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud „Kirjandusmängu" eelvoor, kus võistlesid korraga 20 võistkonda. Eraldi peeti arvestust Tartu linna ja maakonna koolide üle.

Noortel tuli kirjandusmänguks läbi lugeda järgnevad raamatud:
Timo Parvela „Ella merereisil", 2016
Timo Parvela „Ella ja seitse ohmut", 2018
Timo Parvela, Bjørn Sortland „Kepler62: Kutse", 2016
Timo Parvela, Bjørn Sortland „Kepler62: Start", 2016
Timo Parvela, Bjørn Sortland „Kepler62: Reis", 2017
Timo Parvela, Bjørn Sortland „Kepler62: Pioneerid", 2017
Tuutikki Tolonen „Kollivalve", 2017
Kristina Ohlsson „Klaaslapsed", 2016
Maria Parr „Vilgukivioru Tonje", 2013
Jo Nesbø „Doktor Proktori ajavann", 2013
Bobbie Peers „Lüriidiumivaras", 2017
Aðalsteinn Ásberg Sigurðsson „Kääbusekivi", 2010

Meil on põhjust Nõo Põhikooli esindanud õpilaste üle uhke olla. Võistlustules osalesid Leelo Leinberg, Arlo Leon Tuvikene ja Mirtel Marran, kes tulid Tartu maakonna koolide hulgas esimeseks. Õpilased sõidavad 6. aprillil Tallinnasse riiklikule „Kirjandusmängu" võistlusele Kirjanike Majja. Hoia omadele pöidlad pihus!

KADRI SILDNIK
Nõo Põhikooli raamatukogutöötaja

Emakeel lapsesuus

Luke lasteaia õpetaja Hiie Alajõe küsitles mudilasi emakeelepäeva teemadel.

Mis on emakeel?
Rasmus (6a): „See keel, mis on suus."
Joosep (6a): „Isal on isakeel."
Rasmus (6a): „Emakeel on eesti keel."

Mis päev on emakeelepäev?
Laura (6a): „Eesti keele päev, sünnipäev. Me räägime seda keelt, me saame oma sõpradega seda rääkida."

Mis on luuletus?
Trevor (6a): „Et nagu luuletad teistele."
Rasmus (6a): „See on lühike, lühem muinasjutt."

Mis on muinasjutt?
Trevor (6a): „Kui keegi tahab magama jääda, siis loetakse seda. Seal muinasjutus võib juhtuda ka midagi."
Rasmus (6a): „Muinasjutte loetakse."
Laura (6a): „7 põialpoissi läksid metsa."

Kes on kirjanik?
Trevor (6a): „See, kes kirjutab igasugu asju, muinasjutte ja ajalehtedes asju."
Joosep (6a): „See, kes kirjutab luuletusi."
Laura (6a): „Ta kirjutab ajalehte."
Rasmus (6a): „Kirjanik mõtleb välja muinasjutte ja kirjutab neid. Ta kirjutab ka luuletusi."
Christian (5a): „Kirjanik saadab inimestele kirjasid."

Mis on raamat?
Trevor (6a): „See, kus loetakse teistele, seal on kirjad sees ja pildid."
Joosep (6a): „Inimesed vaatavad, loevad, seal võivad rebased ka olla."
Laura (6a): „Seda saab lugeda, õppida saab, numbreid ka."
Rasmus (6a): „Sealt loetakse muinasjutte, see on kas paks või õhuke. Seal on ka pildid."
Christian (5a): „Selline asi, kust saab lugeda, mis seal kirjas on. Seal on tähed, pildid. Loetakse raamatut, et saada targaks."

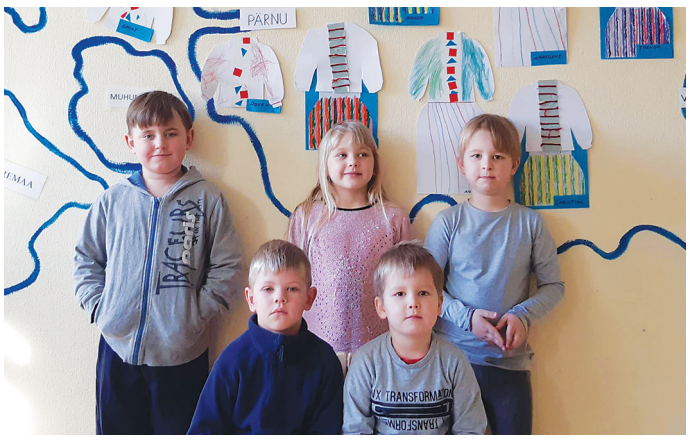

Pildil (vasakult) Joosep, Trevor, Laura, Christian, Rasmus. *Foto: MARGE ALTIN*

Mis on raamatukogu?
Rasmus (6a): „Seal hoitakse igasuguseid raamatuid. Sealt saab neid laenata. Võtad korraks ja annad tagasi, sest võib-olla teised ka tahavad lugeda neid enda lastele."
Christian (5a): „Sealt saab raamatuid."
Laura (6a): „Seal on raamatud, koolilapsed, kui neil raamatuid ei ole, siis saavad sealt võtta. Kui ära on loetud, siis viivad tagasi. Neid ei tohi endale jätta, need on raamatukogu omad."
Trevor (6a): „Seal on palju raamatuid, sealt saab teisi raamatuid laenata, kui endal ei ole."
Joosep (6a): „Seal peab vaikselt olema, saab lugeda, laenutada. Õhtupoole peab tagasi viima, sest see ei või sul kaua olla, sest raamat on raamatukogu oma."

Nõo põhikoolis

8. klass luulemaratonil. *Foto: LINDA TRUMMAL*

Emakeelenädal tõi palju huvitavat

Märtsis peame traditsiooniliselt emakeelenädalat, mis sel korral algas 4.–5. klasside luulemaratoniga 6. märtsil ning lõppes autasustamisega 15. ja 18. märtsil. Läbi selle aja toimusid luulemaratonid 4.–9. klassideni, kus võisteldi selles, milline klass suudab peast järjest enim luuletusi lugeda.

11. märtsil väisasid kooli külalised: etnoloog Vaike Reemann, keelespetsialist Kadri Sõrmus ning rahvaluuleteadlane Merili Metsvahi.

12. märtsil toimus ÕS-i viktoriin, mis tõi kohale 4.–9. klassid, kes asusid omavahel mõõtu võtma. Järgmisel päeval toimus 9. klasside kirjanduskonverents ning nädal kulmineerus 14. märtsil emakeelepäeva tähistamisega — auditooriumis peeti ettekandeid teemal „100 aastat riigikeelt". Emakeelenädalat tähistasid ka algklassid, mistõttu said kõik õpilased aimu, kuivõrd oluline on see, et meil on võimalus kõnelda oma keelt.

REEMET RUUBEN
Nõo Põhikooli huvijuht

VVV SA juhatuse esimees Gea Järvela (paremal) ja projektijuht Triinu Pertels läbi mängu arendamas loodusealaseid teadmisi.

VVV SA kakskümmend tegevusaastat

Kakskümmend aastat tagasi alustasid oma tegevust mitmed Nõoga tihedalt seotud ettevõtted ja ühingud, mille hoog ei ole raugenud ja mida rahvas on lugupidamise ja tänuga omaks võtnud.

1999. aasta jaanuaris moodustati Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutus ja asutajaliikmeteks olid Nõo, Konguta, Palupera vallad, Elva linn, Tartu Maaspordi Liit ja kolm eraisikut: Olev Matt, Gustav-Ülo Kaarna ja Vambola Ird. Tegevuse eesmärgiks oli tõsta kohaliku paikkonna tuntust ja pakkuda külastajatele atraktiivseid loodusturismi marsruute. Samuti peeti oluliseks loodushariduse täiend- ja huviõppe korraldamist nii lastele kui täiskasvanutele.

Kahekümne aasta jooksul on sihtasutuses välja töötatud tõsine toimiv süsteem, mis nii metoodilise pagasi kui paljude füüsiliste objektide näol on kogukonna eduka ja mitmekesise eksisteerimise üks arvestatav vorm.

Palusime sihtasutuse juhatuse esimehel välja tuua kõige olulisemaid momente kahekümneaastasest tegevusest. Gea Järvela on seisnud sihtasutuse eesotsas algusest peale. Tema lähimaks abiliseks on olnud Triinu Pertels, kes sihtasutuses töötab 2001. aastast.

Milline on teie jaoks kõige suurem väärtus, mida olete nende aastate jooksul loonud?

Need on meie retkejuhid, paljud loodusteadlased ja -spetsialistid, fanaatikud, kes on koondunud tõeliseks meeskonnaks. Kõik nad tegutsevad enamasti vabatahtlikkuse alusel ja panustavad pühendumusega, jagades oma teadmisi loodushuvilistele, matkasõpradele jne. Kokku on selliseid abilisi *ca* kahekümne inimese ringis.

Mida olulist on sündinud peale tugeva meeskonna?

Võime uhked olla oma korrastatud ja mitmekesiseid võimalusi pakkuvate õppe- ja matkaradade üle, nende planeerimisel ja kujundamisel on olnud meile suurepärasteks nõuandjateks elupõlised metsnikud Jaan Pau, Rein Rinne jpt. (*Vapramäe õpperaja avamine mai 1999; Vitipalu õpperada — juuni 2002; Vellavere õpperada — september 2002; Vitipalu vaatetorni avamine — oktoober 2003* — MP) Nendele matkaradadele võib suunduda igal aastaajal ja nendel retkedel võib käia omal käel või koos retkejuhtidega nii erinevaid loodusetarkusi talletamas, aardejahti pidamas kui ka näiteks kanuuga mööda Elva jõge seilamas. Matkaradade pikkused on erinevad, näiteks kanuumatkade puhul on võimalik läbida 8,5 kilomeetrit kuni 66 kilomeetrit, seda 3–4-päevase matkana.

Vapramäe Loodusmaja on loodusrahvale armsaks ja omaseks kogunemispaigaks saanud. Mida põnevat nende seinte vahel toimub?

Loodusmaja avati 2013. aasta kevadel Euroopa Regionaalarengu Fondi toel. Maja vajadus oli sihtasutuse strateegias juba algusest peale sees. Kindlasti oleme oma maja üle rõõmsad.

Tänu sellele majale oleme saanud oma tööd organiseerida läbimõeldult ja heal tasemel. Loodusmajas korraldame õppetunde nii lasteaialastele kui õpilastele, teemasid on võimalik valida 30 erineva programmi vahel. Programmide koostamisel on alati kaasatud nii õpetajaid kui lasteaednikke. Üleval on olnud väga erinevaid näitusi. On toimunud erinevad loodusõhtud paljude tuntud külalisesinejatega. Seenioride loodusakadeemias, mille loengud toimuvad oktoobrist aprillikuuni, on peetud ettekandeid väga erinevatel teemadel. Lapsed on pidanud siin sünnipäevi ja klassiõhtuid. Oleme populaarsed, meie juurde tullakse ka mujalt vabariigist.

Millised traditsioonilised ettevõtmised on kulgenud aastast aastasse?

Meie kõige pikemaajalisem ettevõtmine on nelikmatkade üritus, mis on toimunud sihtasutuse algaastast saadik. Matkasari koosneb neljast matkast erinevatel aastaegadel: talvel suusamatk, kevadel kanuumatk, suvel jalgsimatk, sügisel jalgrattamatk. Kõiki, kes on läbinud neli matka ühel aastal, ootab sügisel üllatus, see on aastasarja logoga särk.

Eelmisel aastal toimus meie matkasari EV 100 auks. Talvisel matkal oli rekordarv osavõtjaid — üle 230.

Alates 2005. aasta maikuust korraldame kevadest sügisesse kestvaid matkapäevi: jalgsi, rattaga, päeval, päikesetõusul, öösel. Vastavalt soovile oleme korraldanud individuaalseid matkapakette, millele lisaks pakume ka piknikukorve.

2007. aastast peale toimub oktoobrikuus loodusfotokonkurss „Märka mind!" kolmes vanusegrupis. 2010. aastast tegime selle internetipõhiseks. Meie väsimatud žüriiliikmed Arno Ader ja Urmas Tartes on igal aastal hinnanud *ca* 700 tööd. Näitusele seame üles parimatest parimate tööd, preemiafond on olnud väga soliidne.

Uute matka- ja loodushuviliste kaasamiseks oleme regulaarselt osalenud turismimessil Tourest Tallinnas. Meie üritustel on meid saatnud meie vapiloom Vapu.

Mis on see ime, mis teie rahvale jõudu annab ja silmad särama lööb?

See, et meie juurde ikka ja jälle tullakse. Ja et on tekkinud põlvkondade järjepidevus: kunagised matkasellid on suureks kasvanud ja tulevad siia juba oma laste, need omakorda oma lastega. Matka- ja loodusepisik on nakkav.

Sihtasutuse majandamisega olete siiamaani hakkama saanud. Aasta algusest on teada, et Elva vald soovib oma rahalist panust lõpetada ja nendepoolne panus võib ära langeda. Kuidas te planeerite edasi liikuda?

Tegelikult ongi kogu töö planeerimine praegu suures osas seiskunud ja oleme ooteseisundis. Nõo ja Elva vallad on algatanud ettepaneku anda Vapramäe ja Vitipalu matkarajad üle RMKle, nendepoolset vastust veel pole. Kuidas meie töökorraldus edaspidi hakkab toimima, seda näitab aeg.

Kakskümmend aastat järjest on VVV rajad risti-põigiti läbi käidud, rahvas lähemalt ja kaugelt meie kodukandi loodust imetlenud, loodusega lähemalt sõbraks saanud. VVV on ennast kindlasti pildile jäädvustanud. Millal tähtpäevapidu tuleb?

Soovime küll kõiki oma sõpru meeles pidada! Sihtasutuse rahva poolt oleme VVV matkasarja raames 10. augustiks välja kuulutanud jalgsimatka, millega plaanime ka VVV 20. aastapäeva tähistada. Ootame sinna nii praeguseid kui endisi matkasõpru ja muidu tavainimesi, kes soovivad meiega looduses ühe toreda päeva koos veeta! Kohtumiseni!

MILVI PENSA

Nõo Päevakeskus — 20

päevakeskuses

Sünnipäevakülalised nautimas pidupäeva kontserti.
2 x foto: LIIA SIREL

Päevakeskuse juhataja Krista Kvarnström koos sotsiaalosakonna juha-taja Ene Mölteriga.

1999. aasta märtsikuus uksed avanud Nõo Päevakeskus tähistas oma 20. sünnipäeva. Pidupäeval olid päevakeskuse väikesed, kuid hubased ruumid rahvast sedavõrd täis, et istuti lausa ruumi kahes otsas. Sellise olukord meenutas juhataja Krista Kvarnströmile päevakeskuse algusaastaid, mil toimuski esinejate etteastete nautimine kahes toas ja ühe toa rahvas vaid kuulis esinejat läbi avatud ukse, kuid näha ei olnud midagi. Olgu vahepalaks öeldud, et tänane päevakeskus toimetab avatud ruumis, kuna vahesein eemaldati.

Piduliku ürituse avas noor muusik Pelle Põldma, kes pakkus külalistele omaloomingulist muusikalist meelelahutust nii eesti kui ka inglise keeles. Kitarrikontserdi laulude vahepaladeks rääkis noormees, kuidas tema lood tekivad ning põnevaid seiku talle inspiratsiooni andnud hetkedest.

Pärast kontserdi lõppu tervitas külalisi majaperenaine Krista Kvarnström, kes rääkis 1935. aastal elamuks ehitatud maja ajaloost. Majas oli aastatel 1939 kuni 1991 vallamaja (nõukogude ajal külanõukogu), mis mahtus ära praegusesse päevakeskuse kasutuses olevasse saali, teisel pool oli aga omal ajal raamatukogu.

Krista tänas kõiki külalisi, kes olid tulnud päevakeskust sünnipäeva puhul tervitama, tänas ka oma kalleid kliente, keda ta hellitavalt tädideks nimetab, ning kõiki, kes on käinud päevakeskuses tegevusi läbi viimas. „Olen väga tänulik, et olete leidnud tee meie majja, te toote siia suurt rõõmu," lausus majaperenaine. Eraldi tänusõnad kuulusid sotsiaalosakonna juhataja Ene Mölterile, kes oli Nõo valda päevakeskuse loomise mõtte algatajaks.

Vallavanem Rain Sangernebo tervitas päevakeskusepere ja lausus: „Ükskõik kui hea võib olla kest, aga ilma sisuta see ei tööta. On rõõm näha teie pidevat rohkearvulist esindatust selles majas ja aktiivset osavõttu Krista korraldatud üritustest."

Vallavanem andis päevakeskuse juhatajale üle hortensiapoti ja selgitas, et kui nende lillede peal mõõdukalt erinevaid väetisi katsetada, saab sel teel õie värvi suunata. Samamoodi on meil võimalik oma suhtumisega igasse päeva värvi anda. „Ma soovin, et teil oleks tarkust ja jõudu anda oma päevadesse just neid toone, mis hoiaksid päevad kirkad ja säravad, sest te olete ükstеisele vajalikud, nii nagu te olete vajalikud oma lähedatele, te moodustate ühiselt väga vahva päevakeskuse meeskonna."

Vallavanem tänas päevakeskusepere, et nad on maja omaks võtnud ja aktiivselt siin pakutavates tegevustes kaasa löövad.

Sotsiaalosakonna juhataja Ene Mölter jagas oma siirast rõõmu, et päevakeskuse rahvas niivõrd aktiivne on ning usinasti siin koos käib. Sellise kooskäimine ja suhtlemine annab väärikale inimesele võimaluse tunda end olulisena ja hinnatuna ning tekitab heaolutunde.

Tänusõnu jagus ka maja perenaisele Kristale, kes oma ettevõtlikkusega on organiseerinud üritusi ja pakkunud mitmekülgseid tegevusi toetamaks väärikate aktiivsust.

Nõo koguduse õpetaja Mart Jaanson ütles, et kirik on olnud algusest peale päevakeskusega tihedalt seotud. „Kuna kirikul puuduvad ruumid, kus viia läbi erinevaid harrastusi, siis ei kujutagi ette ilma päevakeskuse armsate tubadeta koguduse tegevust Nõos. Oleme siin läbi viinud noorte õhtuid, teinud kiriku meesansambli ja koguduse segakoori proove, siin on toimunud pühapäevakoolitunnid," sõnas Jaanson. Õpetaja Mart Jaanson kinkis päevakeskusele kolm raamatut, millest üks oli piibel.

Marje Rosin andis päevakeskuse klientide nimel üle tervitused ja tänas särtsakat juhatajat pikaajalise tehtud töö eest. „Krista, me tunneme end siin kui kodus," lausus proua Rosin.

Kui sõnavõtud ja pidulik osa olid lõppenud, said külalised nautida suupisteid ja hubases õhkkonnas juttu ajada. Pidulauda kaunistas sünnipäevatort, millel ilutses number 20.

Palju õnne päevakeskuseperele ja kohtumiseni ehk juba õige pea, sest see on mõnusa energiaga koht, kuhu ikka ja jälle tagasi sooviks tulla.

Uurisin ka päevakeskuse klientidelt, kuidas nad on tee sellesse majja leidnud ja mis neid siin köidab. Päevakeskuses käivatel inimestel jagub siinse tegevuse ja majaperenaise kohta ainult kiidusõnu, kuid eks lugege ise.

Maret Roomet-Veermäe: „Päevakeskuse tegevusest kuulsin ma kudumisringi inimestelt ja tänaseks olen minagi siin käinud juba paar aastat. Igast üritusest ma osa ei võta, aga kui mulle mingi asi väga meeldib, siis tulen ma kindlasti. Käin filmipäevadel ja kuulamas reisimuljeid, varem tegime siin ka käsitööd ja siis oli mul võimalus huvilistele niplispitsi tehnikat õpetada. Välisreisidest olen samuti osa võtnud, käisin kaasas Poolas ja Norras, kuid alati ei ole võimalust minna, kuna pean hooldama abikaasat.

Päevakeksus on väga koduseks saanud ja mulle siin meeldib. Päevakeskuse juhataja Krista on väga ettevõtlik, tänu temale saavad siinsed kliendid osa mitmekülgsetest tegevustest."

Reet Käggo: „Olen päevakeskuse tegevustes osalenud üsna algusest peale. Siin käimine muutub nagu haiguseks (naerab), kui ükskord tuled, siis juba ootad järgmist kokkusaamist. Kui mulle vähegi ajaliselt sobib, võtan osa kõigist siinsetest üritustest. Juba kuuendat aastat toimub päevakeskuses joogavõimlemine, mida õpetab meile Ann Mardla ja mille tegevuses olen algusest peale kaasa teinud. Käin veel seenioride akadeemias Vapramäe loodusmajas ja kangakudumise ringis. Varem tantsisin ka tantsuringis Elulõng, mis loodi juba päevakeskuse algusaastail proua Valve Oona eestvõtmisel. Vahepeal juhendas tantsijaid Tairi Paumets ja praegu on õpetajaks Anne Jürimäe.

Päevakeskuses on mitmekülgseid tegevusi piisavalt, kui meil tekib mingi soov, mida tahaks näha või kuulata, siis räägime sellest Kristale ja tema organiseerib alati. Ei ole tegevust, millega ta hakkama ei saaks. Olen rahul sellega, mida Krista meile pakub, ta on väga energiline ja oskab hästi organiseerida matku, spaakülastusi jm tegevusi. Soovitan neile, kes veel ei ole päevakeskust üles leidnud, kindlasti tulla osa saama siinsetest tegevustest, siin on võimalik suhelda, leida uusi tuttavaid ja saate kodust välja."

Viivi Russak: „Mina olen päevakeskuse külastaja juba 18 aastat. Päevakeskusest kuulsin ma oma majanaabrilt, kes osales ühel ekskursioonil ning kiitis väga seda ettevõtmist, ja nii ma siia sattusingi.

Üritan võimalusel osa võtta kõigist päevakeskuse pakutavatest tegevustest. Rabamatkad, teatrite ja spaade külastused on väga toredad.

Olen siin pakutavate teenustega väga rahul ja kiidan majaperenaist. Krista on ääretult armas inimene, oskab kõigile hästi läheneda, on loonud siin sooja õhkkonna ja tekitanud meis koduse tunde.

Alguses ei tundnud ma siin kedagi, kuid nende aastatega on tekkinud häid tuttavad. Aga lähedasemad sõbrad on ikkagi need, kellega me Tõravere mäe pealt koos tuleme. Tõraverest käib siia seitse naist, talveperioodil käime bussiga, muul ajal tuleme autoga.

Aga eks selle kollektiiviga on siin ka nii, et paljud, kes alguses käisid, need enam ei käi ja võibolla ei olegi enam kõiki, aga ikka on uusi juurde tulnud — inimesi vahetub.

Päevakeskuse võiksid üles leida just need inimesed, kes on jäänud juba üksinda. Siia tulles saaksite kodust välja ja teie suhtlusring suureneb."

LIIA SIREL
avalike suhete spetsialist

Kevad algas Nõo raamatukogus armastusluuletustega

Kevade esimesel päeval esitles meie valla mees Tiit Tirmann Nõo raamatukogus oma luulekogu „Sind oodates". Raamat ilmus sarjast „Eesti 100 luuleraamatut" kirjastuselt Paljasjalg.

Lembeluulehuvilisi oli kohale tulnud üle paarikümne.

Tiit Tirmanni luulekogu pakatab armastusest ja selle magusvalusatest tunnetest, igatsusest ja ootusest. Raamat on kokku pandud tema varasalves olnud luuletustest.

Autor rääkis raamatu ilmumisloost ja sellestki, et luule juurde jõudis ta juba keskkoolis ning tänaseks on ta kirjutanud üle viiesaja luuletuse.

Autor ja Nõo raamatukogu juhataja Helle Voore lugesid kohale tulnud luulehuvilistele ette raamatus „Sind oodates" ilmunud armastusluuletusi.

Luuletusi lugesid Tiit Tirmann ja Nõo raamatukogu juhataja Helle Voore. *Foto: LIIA SIREL*

Soovime meie suure südamega luuletajale jätkuvalt libedat sulge.

KÜLLI SIBUL

tahan armastada ja
armastatud olla,
tahan kallistada ja
saada kallistusi,
tahan hoolida ja hoolitud olla,
tahan kaitsta ja kaitstud olla.

/TIIT TIRMANN/

Nõo noortekeskus kuulutas kevadele fotojahi

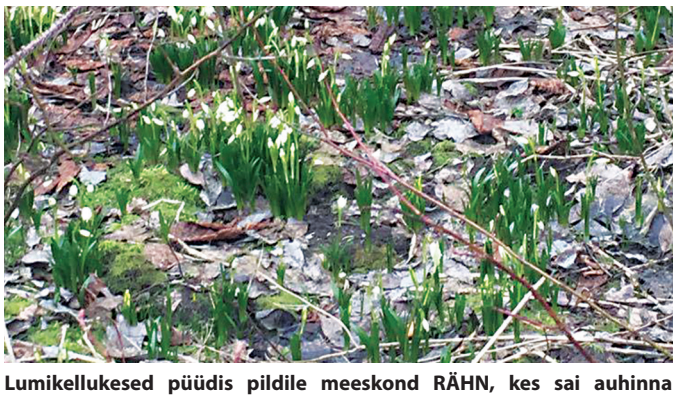

Lumikellukesed püüdis pildile meeskond RÄHN, kes sai auhinna *Best composition*.

21. märtsil käisid Nõo noored fotokaameratega kevadet otsimas! Fotojaht kevadele on noortekeskuse traditsiooniline sündmus, millega oleme kevadet tervitanud peaaegu igal aastal.

Parimaid piltnikke tunnustati ja *SPA* ehk *Spring Photo Awards* auhinnad jagas välja meie vabatahtlik Yuri.

Fotodest on näitus üleval ka Nõo Noortekeskuses, tule vaatama!

EGLE HALJASSAAR
noorsootööspetsialist

spordiveerg

EMV B-divisjoni võitjad. *Foto: RAUNO VOORE*

Eesti MV B-divisjoni võit Nõo korvpallipoistele!

Nõo Korvpalliklubi/Känguru SK/EMÜ KK korvpallivõistkond pidas viimased neli Eesti meistrivõistluste miniklassi B-divisjoni mängu Tartu Ülikooli Spordihoones.

Enne mänge olid võimalused konkureerida kohtadele 1.–4. Kõik sõltus poistest ja viimastest mängudest.

Esimeseks vastaseks oligi kõik senised mängud võitnud Saku KK. Mäng oli põnev ja tasavägine, kus otsustavaks sai meie ühtlasem koosseis, hea kaitsemäng ja visketabavus. See mäng võttis palju pingeid maha, sest kolmandast kohast me enam allapoole langeda ei saanud.

Teiseks vastaseks oli KK Rae Koss/Rae SK. Olime sama võistkonnaga kohtunud kahel korral BBBL korvpalliturniiri raames ja palju paremini komplekteeritud võistkonnaga saime kaks kaotust. Seekord läks kõik teistmoodi. Võistkonna häälestus oli hea, poisid said kaitses vastaste liidritega hästi hakkama ning olid rünnakul meeskondlikud ja enesekindlad. Tasuks võit 66:54.

Kolmandaks vasteseks oli tugev keskmik Haapsalu SK. Saime kohe mängu kenasti käima, vahe suureks ning pinged maha. Poisid mängisid enesekindlat ja targalt. Lõpptulemus 71:31 meie kasuks.

Viimaseks vastaseks oli siiamaani ainult ühe kaotuse saanud Saue Korvpallikool. Et turniiri võita, pidime vastase alistama või tohtisime kaotada kuni 5 punktiga. Alguses ei tahtnud visked tabada ning vastane läks 7:1 juhtima. Kuid sealt edasi hoidsime vastased 6 minutit punktideta ja viskasime ise 17 punkti. Sealt vahe enam alla 8 punkti ei läinud. Meeskond mängis targalt, liidrid vedasid kenasti ja teised toetasid neid mehiselt, nagu tiimis olema peabki. Lõpuks 64:46 võit.

EMV miniklassi B-divisjoni esikolmik:
I Nõo Korvpalliklubi/Känguru SK/EMÜ KK
II Saku Korvpallikool
III Saue Spordikool

Nõost osalesid erinevatel etappidel Romet Voore, Daniil Krongolm, Sander Urbla, Tormi Reivelt, Joosep Tiisler, Kristjan Soidla ja Aleksander Hüdsi.

Täname toetajaid, tänu kellele me saime korralikult treenida ja võistlustel osaleda: Tartu Ehitus, Elisa Taimetare, Nõo Lihavürst, Nõo vald, Nõo Spordihoone, Nõo Põhikool ja paar anonüümset toetajat, kes oma nime ei soovi avaldada. Ning muidugi ka lapsevanemaid ja treenereid!

RAUNO VOORE
Nõo korvpalliklubi treener

Pronksmedal Eesti judo meistrivõistlustelt

B-vanuseklassi judo Eesti meistrivõistlustel võitis Siim Laos pronksmedali kehakaalus -60 kg. Avakohtumise Tartu Do klubi judokale kaotanud Siim lohutusringis ei vääratanud — kaks ilusat võitu tõid esimese Eesti meistrivõistluste medali.

Mattias-Timm Rast -73 kg kaotas samuti esimese matši ning jõudis kahe võiduga pronksi kohtumisele, kus alustas hästi ning sai vastase korra ka kinnihoidmisse, kuid kaotas ikkagi ning tasuks oli viies koht. Raskekaalus lõpetas võistluse viienda kohaga Rasmus Ritson, Markus Kajak oli -81 kg üheksas.

EVELIN PIHLAK
SK Altia treener

Eesti noorte meistrivõistluste medalivõitjad (vasakult) Karl Aksel, Kerttu, Marti, Heili, Oskar, Rannar, Kristjan.

EMSL Jõud meistrivõistluste II tugevusgrupi võitjad.

Sulgpalliuudised

Nõo Põhikooli õpilased Eesti noorte meistrivõistlustel sulgpallis

1. märtsil toimusid Tartus Eesti koolide võistkondlikud meistrivõistlused sulgpallis, kus osalesid kolmekümne nelja kooli mängijad. Mängijad võistlesid erinevates tugevusgruppides — harrastajad ja noorte edetabelimängijad, kuid punktiarvestus oli võistkondadel ühine.

II koht Nõo Põhikooli II võistkond (harrastajad) — Isabel Normann, Maria Elisabet Tiisler, Marleen Lõo, Karl Anders Hollo, Rasmus Randala, Andre Looskari. Kehalise kasvatuse õpetajad Gerli Odrusk ja Tarvo Tarto. Isabelile lisaks ka individuaalne esikoht.

III koht Nõo Põhikooli I võistkond — Heili Merisalu, Kerttu Voore, Rannar Zirk, Oskar Männik ja Karl Aksel Männik.

2.–3. märtsil toimusid samas Eesti noorte meistrivõistlused sulgpallis. Nõo Sulgpalliklubi mängijad jõudsid kaheksasse finaalmängu, noorte tiitliteni jõudis seekord kolm mängijat — Kerttu Voore, Heili Merisalu ja Karl Aksel Männik.

Kokku saadi 13 medalikohta.

Kerttu Voore (6. kl) — I koht U15 klassi paarismängus, III koht üksikmängus,

Heili Merisalu (6. kl) — I koht U13 klassi paarismängus, II koht üksik- ja segapaarismängus,

Oskar Männik (8. kl) — II koht U17 klassi üksik- ja paarismängus, III koht segapaarismängus,

Rannar Zirk (9. kl) — II koht U17 klassi paarismängus ja III koht üksikmängus,

Karl Aksel Männik (6. kl) — I koht U13 klassi üksikmängus, II koht segapaarismängus ja III koht paarismängus,

Kristjan Unt (7. kl) — III koht U15 klassi paarismängus,

Marti Joost (4. kl) — III koht U11 klassi üksikmängus.

Tulemusi on võimalik parandada veel noorte GP finaalmängudel Raplas 11. mail.

Eestimaa Spordiliit Jõud võistkondlikud meistrivõistlused sulgpallis

23. märtsil toimusid Nõo Spordihoones juba kolmandat korda Eestimaa Spordiliit Jõud võistkondlikud meistrivõistlused sulgpallis.

Eelmisel aastal osales kaheksa võistkonda, kuid seekord oli võistkondi 22. Osalejaid oli Saaremaalt Ida-Virumaani. Ka mängijate keskmist tasemetõusu oli märgata, seega peeti maha hulgaliselt tuliseid võistkonnamänge. Võistkondlik matš koosnes nais- ja meesüksikmängust ning segapaarismängust. Võisteldi kahes erinevas tugevusgrupis.

Seekord Nõo ei pannud välja oma noormehi, Eesti meistriliiga mängijaid, et mitte suurendada konkurentsi.

I tugevusgrupis saavutasid III koha — Kaire Karindi ja Marko Männik,

II tugevusgrupi võitsid Nõo noormängijad — Kerttu Voore, Kristjan Unt ja Marti Joost,

III koht — Terje Lõo, Triinu Kuuba, Margus Zirk ja Silver Kuuba.

Mängud toimusid kaheksal väljakul. Aitäh meie noormängijatele, kes said edukalt hakkama kohtunikutööga pika päeva jooksul.

Tore, et Nõo Spordihoonesse on tulnud harjutama hulgaliselt uusi mängijaid, ka selle turniiri põhieesmärgiks on kaasata just harrastusmängijaid kõigist maakondadest.

MART MÄERAND
Nõo Sulgpalliklubi juhataja

koputused

80 – hajameelsusprogramm 2019. aastal

Hajameelsuse programmi taotlusvoor on avatud alates käesoleva aasta märtsi keskpaigast ja taotluste esitamise tähtpäev on siis, kui meelde tuleb.

Hajameelsuse programmi eesmärk on maapiirkondades elavatele hajameelsetele inimestele tagada võimalused, kuidas hajameelsust maksimaalselt realiseerida ja seeläbi kaasa aidata hajameelsuse kui meeleseisundi püsimisele neis piirkondades.

Toetatakse koduhajameelsust, et vesi jääks jooksma, tuled põlema, külmkapi uks lahti, ja luuakse võimalused erinevate õnnetusjuhtumite tekkeks.

Juhul, kui majapidamises elavad teised inimesed, kes pole hajameelsed, jagatakse neile erinevaid hajameelsust põhjustavaid ravimeid, näiteks antidepressandid või kangemad valuvaigistid.

Toetust saavad taotleda hajameelsed, kes elavad kuskil majapidamises ja elavad selles alaliselt — vist.

Alaline elukoht tähendab seda, et taotleja veedab seal enamjaolt oma igapäevaelust midagi tehes ja võibolla magades — vist.

Taotlejal ei tohi olla korrapärast kommunaalmaksu ega maksuajalugu.

Hajameelsuse programmist toetuse saamiseks on oluline, et projekti tulemus ei oleks poolik, vaid jõuaks tervikliku lahenduseni. Näiteks peab keegi kindlasti selle tulemusel viga saama.

Võimalik, et rohkema info saamiseks peaks kuskile pöörduma. Üks veebileht oli ka, aga arvatavasti võib hajameelne pöörduda kohaliku omavalitsuse poole, kui on teada, kus see asub. Äkki on taotlusvorme, aga äkki pole.

JANNO PUUSEPP

VVV SA tegemisi märtsikuul

2. märtsil toimus VVV õppepäev „Loomade jäljed“

VVV traditsiooniline loomade jälgede õppimise päev toimus sel aastal veidi teistmoodi, sõitsime meie enda piirkonnast kaugemale Lilli Looduskeskusesse Viljandimaal, et vaadata, milliseid erinevusi leiame. Kui meiekandis hakkas lumi juba sulama, siis Lilli kandis Viljandimaal oli lumi veel poolde säärde. Õppepäeva hommik oli üsna jahe ja lumel kõva koorik, seega liikumine metsarajal väga keeruline polnud. Kõige rohkem oli sealkandis põdra tegevusjälgi, nii toitumis kui sõrajälgi, leidsime isegi põdra karvu. Nägime ka hirvede jälgi, mida meiekandis väga pole. Ilvese, jänese, rebaste ja metskitsede jäljeread olid juba tuttavamad. Peale metsakäiku sai uudistada toas olevaid õppematerjale.

Õppekäik sai teoks tänu SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sa toetusele

11. märtsil toimus VVV seenioride loodusakadeemia

Seenioride Loodusakadeemia toimus teemal „Permakultuur, tervislik toit“. Rääkimas käis Liina Järviste Väikese Jalajälje kogukonnast. Räägiti kuidas looduspäraselt aeda pidada, mis annaks head saaki ja samas toetaks ka meid ümbritsevat ökosüsteemi. Akadeemia läbiviimist toetasid Hasartmängumaksu Nõukogu ja Elva Vallavalitsus.

22. ja 23. märtsil toimus VVV laste loodusakadeemia

Õpilaste Loodusakadeemia leidis sel korral aset kahel päeval. Osales 22 last Nõo ja Elva vallast. Esimese tegevusena tuli mõelda ja kirja panna kuidas mets on seotud igapäevaeluga ning pärast tutvustas iga kool enda esitlust. Metsateemadega sel päeval ka jätkasime, elevust tekitas metsateemaline kahoot-mäng, kus kordasime üle metsarinnete, metsatüüpide teema, loomade ja elurikkuse teemad. Sellesse päeva jäi veel orienteerumisõpe, mis tagasisidena kõige rohkem õpilastele meeldis. Orienteerumisretkel nähti esimesi sinililli, liblikat, luiki, parte, sarapuu-õisi ja kõike muud kevadet meenutavat.

23. märtsil alustasime hommikuse jalutuskäiguga, kus õppisime tundma puid pungade järgi. Lõpetuseks tegime kokkuvõtte puude-põõsaste kohta, korrates üle metsarinded.

Päeva lõpetasime fotosünteesi uurimusprogrammiga. Kasutasime taimevalguslampi ja kolme erinevat taime: salatit, kuuseoksi ja sammalt. Õpilastel olid erinevad ülesanded, kus jälgida tuli fotosünteesi toimumist/mittetoimumist erinevatel kaugustel valgusallikast, vee puudusel ja vee olemasolul. Oluliseks osaks oli graafiku koostamise õpetamine. Hiljem gruppide tulemusi võrreldes selgus, et katsed toimusid üsna ootuspäraselt ja selgeks sai millest oleneb fotosünteesi aktiivsus. Õpilaste loodusakadeemia toimumist toetab Hasartmängumaksu Nõukogu.

TRIINU PERTELS
VVV SA projektijuht

27.aprillil kell 7.30 õppepäev LINNUD
Vapramäe ja Tepripalu piirkonnas.
Õppepäeva juhendab Külli Kalamees-Pani.
Liigume looduses ja õpime tundma laulvaid linnuliike.
Koguneme Vapramäe Loodusmaja juurde.

22.,23. ja 24. aprillil 2019 Vapramäe Loodusmajas koolivaheaja tegevuspäevad!
Ootame koolis õppivaid loodushuvilisi lapsi Vapramäe loodusmajja!
Kavas kalapüük, toidutegu, kevadine meisterdamine, matkamine jm.
Tegevused toimuvad kell 11.00-16.00.
Osalustasu 10 € päev, sisaldab ka lõunasööki.

Ürituste lisainfo www.vvvs.ee
tel 525 4172, e-post triinu@vvvs.ee.

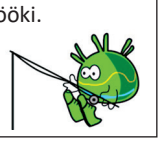

teated

Nõo Kultuuri Kalender

Vaata Nõo valla kultuurikalendrisse www.vabakas.ee.

Sellelt lehelt leiad info Nõo vallas toimuvate sündmuste ja huvitegevuse kohta.

❑ OÜ ESTEST PR **ostab METSA- ja PÕLLUMAAD.**
Tel 504 5215, 514 5215,
e-post info@est-land.ee

❑ **Otsin ehitajat ja abitöölist. Tasu kokkuleppel. Asukoht Nõo. Tel 553 3060.**

❑ **Soovin üürida 2-4 toalist korterit Nõos või selle lähiümbruses. Tel 5687 5377.**

SA Nõo Hooldekodu vajab oma meeskonda **hooldustöötajat** ja **abihooldustöötajat.**

Täiendav informatsioon **tel 5332 0748.**

Nõgiaru lasteaed võtab tööle muusikaõpetaja (0,25 koormusega). Kandideerimiseks esitada avaldus, CV, haridust tõendavate dokumentide koopiad e-mailile nogiarulasteaed@nvv.ee 17. aprilliks 2019 kella 12.00. Info 5374 7850.

11. aprillil kell 14-15 Nõo raamatukogus

RAHVUSLIKU MOTIIVIGA NAISTE RIIETE UUS KEVADKOLLEKTSIOON.

Mageveepärlitest, hõbedast ja vääriskividest DISAINEHTED ALLAHINDLUSEGA 20% kuni 50%.
Bambusretuusid, stretšpüksid, sukkpüksid ja siidisallid.

Ethel Design www.ethel.ee

MÜÜA PUITBRIKETTI ja PELLETIT.

Tartumaa piires kojutoomise võimalus.
Asume Puhjas.
Tel 511 9782 (Kalle),
e-post kalle.kivate@gmail.com

Luke Mõis

Hea Nõo valla elanik!

Kui sulle meeldib küpsetada ja sa sooviksid end proovile panna, siis tule osale oma kohvikuga
19. mail Luke mõisa kohvikutepäeval.

Saada oma kohviku kirjeldus koos tutvustusega, mida soovid oma kohvikus pakkuda **20. aprilliks** meilile info@lukemois.ee.

Kohvikutepäeva meeskond valib välja huvitavamate ideedega kohvikud ja sul ongi võimalus oma küpsetistega sel toredal üritusel osaleda.

Lisainfo tel 508 8359, e-post info@lukemois.ee

EELK NÕO PÜHA LAURENTSIUSE KOGUDUSE TEATED

K, 10. aprill kl 18.30	Heategevuskontsert kirikus Eesti Vähiliidu toetuseks. Esineb Marek Sadam. Kaastegev Nõo Reaalgümnaasiumi segakoor
P, 14. aprill kl 11.00	Palmipuudepüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab Nõo koguduse segakoor
N, 18. aprill kl 18.00	Suure Neljapäeva jumalateenistus. Armulaud
R, 19. aprill kl 11.00	Suure Reede jumalateenistus. Armulaud
P, 21. aprill kl 11.00	I ülestõusmispüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab Nõo koguduse segakoor
P, 21. aprill kl 14.00	Ülestõusmispüha armulauaga palvus Nõo hooldekodus. Laulab Nõo koguduse segakoor
E, 22, aprill kl 18.00	II ülestõusmispüha jumalateenistus
T, 23. aprill kl 15.30	Piiblitund Nõgiaru raamatukogus
K, 24. aprill kl 12.00	Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
R, 26. aprill kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 26. aprill kl 19.30	Taizé-õhtu kirikus
P, 28. aprill kl 11.00	Jumalateenistus. Õppursõdur Johannes Luiga mälestuspäev
R, 3. mai kl 18.00	Nõo kiriku meesansambli kontsert Tartu Peetri kirikus
P, 5. mai kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
P, 12. mai kl 11.00	Emadepäeva perejumalateenistus
E, 13. mai kl 14.00	Piiblitund Nõo hooldekodus
K, 15. mai kl 12.00	Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
R, 17. mai kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 17. mai kl 19.30	Taizé-õhtu kirikus

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus
Tartu tn 2, 61601 Nõo Tartumaa, reg nr 80210421
A/a EE23 1010 1520 0609 1003 (saaja: EELK Nõo Kogudus)

ANNETUSED KIRIKU JA KÕRVALHOONE RESTAUREERIMISEKS:
A/a EE11 2200 2210 5844 2062
(saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus)

Juhatuse esimees Madis Kanarbik, tel 504 6570;
e-post madis.kanarbik@gmail.com
Koguduse õpetaja Mart Jaanson, tel 745 5195 (kantseleis), 749 3344 (kodus), 5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee
Koguduse veebilehekülg www.nookirik.ee

Õpetaja kõnetund kiriku käärkambris kolmapäeval ja reedel kl 9.30–11.30, neljapäeval kl 16.00–18.00

Päevakeskuses

8. aprill kell 13.00	REISIPÄEVIK
15. aprill kell 13.00	LAULUD LAULDAMATUST Külas on Kai Toom.
22. aprill kell 13.00	LUULEPÕIMIK Oma luulekogu tutvustab Tiit Tirmann.
26. aprill kell 9.00	SÕIDAME VILJANDIMAALE
2. mai kell 7.00	LÄTIMAA AIANDID
13. mai kell 13.00	LAULAME KOOS Külas on Voldemar Valkenkalu.

Tel 745 5134, 5804 9730.

EVE AED

OÜ Nõo Aiaäri,
Vana-Nõo 3
Nõo alevikus

PÜSILILLED v SUVELILLED
AMPLID v KÖÖGIVILJATAIMED
MAITSETAIMED v ILUPÕÕSAD

Oleme avatud reedel ja laupäeval kl 10–18 või kokkuleppel tel 5569 7374, e-post eve.kirja@gmail.com, www.aiaari.ee

LILLED JA TAIMED IGASSE AEDA...

Paju Pagar OÜ
ETTETELLIMISEGA

❑ **Magusad ja soolased kringlid**
❑ **Magusad tordid ja võileivatordid**
❑ **Prinditud suhkrupildid**

Tellimine tel 5558 1450, pajupagar@neti.ee, Paju 11, Nõo alev

https://pajupagar.wixsite.com/pajupagar
pajupagar

Elisa Taimetare

Meie valikust leiate:
- valik suvelilli
- ampleid
- köögiviljataimi

Asume Aiamaa külas Nõo vallas ja oleme teile avatud alates 1. maist E-R kella 16.00-20.00.

Kohaletoomise võimalus! **Teistel aegadel ette helistada 5850 0486 või 5331 3076. Ettetellimused edastada kirja teel: elisataimetare@gmail.com**

facebook: Elisa Taimetare

Anne-Ly Koogikoda

Anikrus OU
Magusad tordid-koogid
Väikekoogid ja muffinid
Söödavad tordipildid

Magusanumber 5662 7335, e-post anikrus.ou@gmail.com
Anne-Ly Koogikoda Aadress: Meeri tn 17, Nõo, Tartumaa
http://annelykoogikoda.weebly.com/

Nõo Ilusalong

E–R 10–18
L ettetellimisel

Nõo vallamajas
Voika 23 I korrus
7 455 334

- ✓ Perejuuksur
- ✓ Kosmeetik
- ✓ Maniküür
- ✓ Pediküür
- ✓ Geellakkimine
- ✓ Jumestus
- ✓ Parafiiniravi kätele
- ✓ Depilatsioon
- ✓ Kõrva- ja ninaaugu tegemine
- ✓ Kinkekaardid

NÕO VALLA LEHT
www.nvv.ee/Nõo Valla Leht. **TOIMETUS**: Liia Sirel (tel 5191 4119, e-post liia@nvv.ee), Milvi Pensa (tel 5593 2007, e-post milvi.pensa@mail.ee), keeletoimetaja Kai Toom (vallaleht@nvv.ee).
Toimetuskolleegium: Krista Kvarnström, Aira Laul, Kai Toom ja Reemet Ruuben. **Kaastöid ootame toimetusse hiljemalt iga kuu 25. kuupäeval.**
Toimetuse aadress Voika 23, 61601 Nõo, e-post **vallaleht@nvv.ee.** Küljendatud Nõo Valla Lehe toimetuses, trükitud TT Print OÜ trükikojas. Väljastpoolt Nõo valda tellijatele saatekulu 0.74 €.